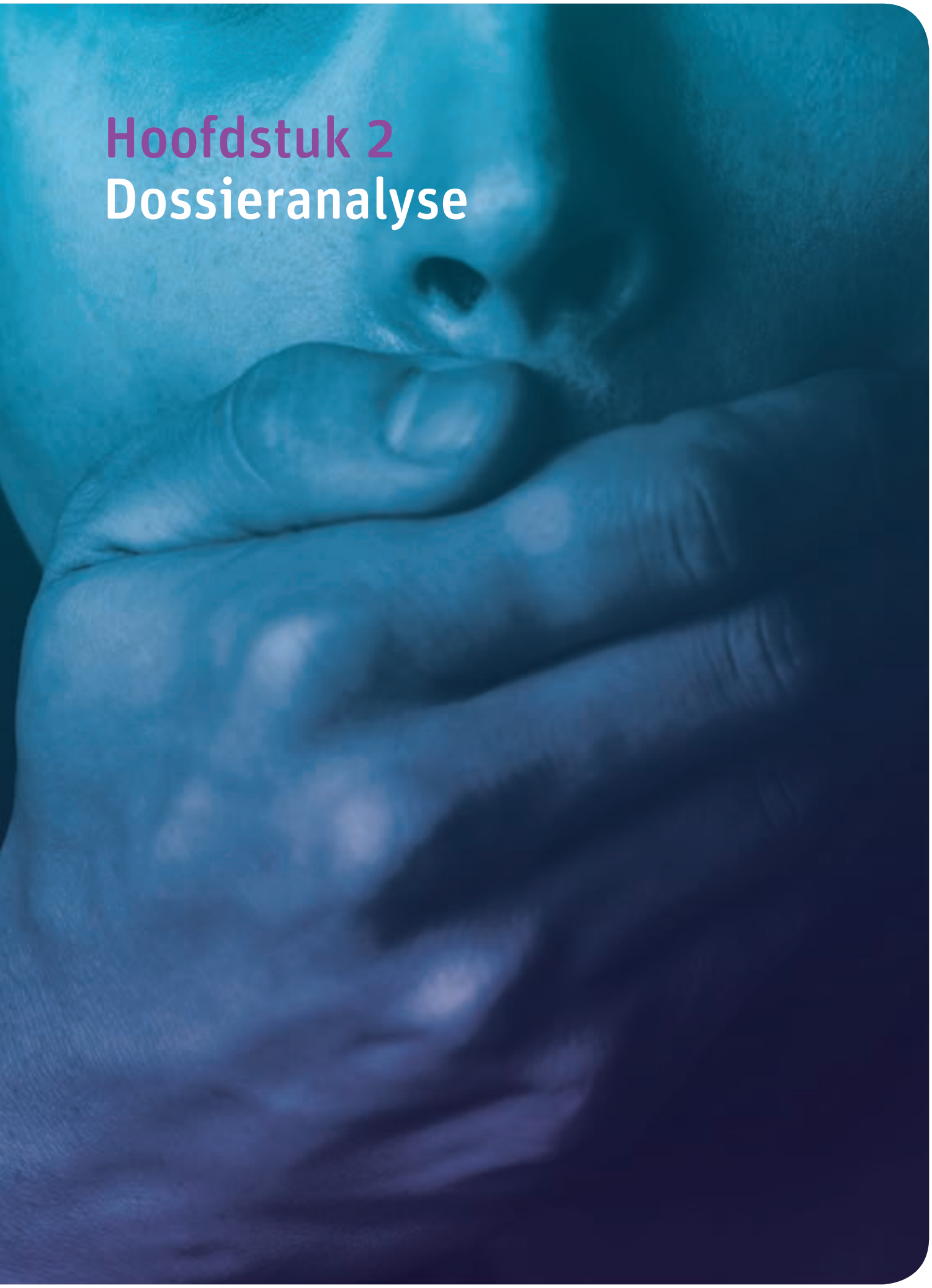

Hoofdstuk 2
Dossieranalyse

In dit hoofdstuk analyseert Myria de gerechtelijke dossiers van mensenhandel en mensensmokkel waarin het als burgerlijke partij volledige inzage heeft verkregen. Het geeft een scherp beeld hoe een onderzoek concreet op het terrein gevoerd en opgestart wordt. Daarnaast schetst dit hoofdstuk per uitbuitingsvorm een beeld van het fenomeen van mensenhandel en van mensensmokkel.

De analyse is gebaseerd op de processen-verbaal (PV's) van die dossiers, en heeft vooral oog voor het criminele systeem en het slachtofferperspectief. We lichten in de eerste plaats de synthese-pv's grondig en kritisch door: daarin vatten de speurders het dossier samen. Er gaat ook veel aandacht naar de aanvankelijke pv's die informeren op welke basis het dossier concreet opgestart werd en of er op dat moment slachtoffers geïntercepteerd en gedetecteerd werden. Daarnaast bevat het dossier de pv's met de verhoren van slachtoffers, verdachten en getuigen; de informatie-pv's; de mappen van de afgeluisterde gesprekken op basis van de telefoontap, de observatierapporten en tenslotte de rapporten van rogatoire commissies.

De studie van concrete dossiers is een hoeksteen om het beleid te evalueren. Ze leidt tot kennis over de implementatie van het opsporings- en vervolgingsbeleid op het terrein, en over de knelpunten die daarbij opduiken. Samen vormen die bevindingen ook een belangrijke informatiebron voor de focus van het jaarverslag en een onmisbare basis om aanbevelingen te formuleren.

Myria baseert zich onder meer op deze dossieranalyses om de goede praktijken en negatieve ervaringen van de verschillende actoren op het terrein te bepalen. Die worden weergegeven in het hoofdstuk *best practices en ervaringen*. Daar waar de dossieranalyse relevant is voor dat hoofdstuk krijgt de tekst een voetnoot.

1. MENSENHANDEL

1.1. | Seksuele uitbuiting

1.1.1. | Hongaars Roma-netwerk Gent

In dit Gents dossier van mensenhandel met feiten van 2013 en 2014 werden Hongaarse Romavrouwen, waaronder een minderjarige, door een Hongaars Romanetwerk seksueel uitgebuit. Een van de gehanteerde rekruteringsmethodes was de loverboytechniek, die aan bod komt in de focus.[275]

Het dossier werd snel behandeld[276] en beoordeeld door de correctionele rechtbank van Gent op 21 augustus 2014[277]. Geen enkel slachtoffer stelde zich burgerlijke partij. De beklaagden werden naast mensenhandel ook veroordeeld voor criminele organisatie en witwassen met een beslissing tot verbeurdverklaring van 405.980 euro. De Hongaarse autoriteiten zullen de bedragen van de aangeslagen goederen overdragen aan de Belgische autoriteiten.[278]

a) Crimineel netwerk

Het prostitutienetwerk bestond uit twee Hongaarse Romafamilies die op een georganiseerde en gewelddadige wijze jonge Romavrouwen in de prostitutie dwongen. De slachtoffers werden seksueel uitgebuit in België, Nederland, Zwitserland, Oostenrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Drie vrouwelijke beklaagden functioneerden als 'gezelschapsdame'[279] in het criminele systeem.[280] Als tussenpersoon inden ze het geld van de prostitutieslachtoffers en schuwden geen geweld als de slachtoffers onvoldoende geld opbrachten. Daarnaast zochten ze voor de slachtoffers tewerkstellingsplaatsen in de vitrinebars aan het Zuidkwartier en zorgden ze voor hun levensonderhoud.

Een van de hoofdbeklaagden was ook een drugsdealer die drugs leverde aan sommige medebeklaagden, prostitutieklanten en slachtoffers.

275 Deel 1, Hoofdstuk 2.
276 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2010, *Sociale fraude bestrijden is mensenhandel voorkomen*, p. 133.
277 Deel 2, hoofdstuk 4; Corr. Gent, 21 augustus 2014, 19de k.
278 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 44-56.
279 Zie deel 1, hoofdstuk 2: punt 3.2. en voetnoot 196.
280 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, p. 16.

b) Opstart dossier

In 2012 voerde de lokale politie van Gent al een eerste onderzoek naar enkele personen van Hongaarse origine die verdacht werden van mensenhandel. Op basis van controles had de lokale politie van Gent tussen januari 2012 en maart 2013 in de omgeving van het Gentse Zuidkwartier een sterke toename van jonge Hongaarse prostitutiewerkers vastgesteld. Dat kon worden aangetoond met de officiële cijfers van 'diensters' in de verschillende vitrinebars. In 2009 werden er vier Hongaarse vrouwen geregistreerd, in 2012 steeg dit tot 141 en voor 2013 liep dit zelfs op tot 283. Het bleken allemaal slachtoffers van Roma-afkomst te zijn die in een heel precaire situatie zaten.

Eind maart 2013 kreeg de Gentse politie een rogatoire vraag van de politie van Amsterdam over een van deze Hongaarse Romaprostitutieslachtoffers die onder controle stond van een van de Hongaarse pooiers, die ook gekend was bij de Nederlandse politie. In april 2014 besloot het parket van Gent samen met de leden van de lokale en federale politie een geïntegreerd onderzoek op te starten. De slachtofferverklaringen vormden deze keer niet het uitgangspunt van het onderzoek omdat de slachtoffers te angstig waren om te praten zolang hun pooiers niet gearresteerd waren. In deze fase van het onderzoek ontkenden de slachtoffers trouwens de gewelddaden die tegen hen gepleegd waren. In de loop van het opsporingsonderzoek werd het prostitutienetwerk in kaart gebracht en identificeerde het zogenaamde financiële "plukteam"[281] de criminele geldstromen.

c) Onderzoek

In juli 2013 werd een onderzoeksrechter aangesteld: het startschot om op basis van bijzondere politietechnieken zoals telefoontap en uitgebreide observaties en financiële onderzoeken zo veel mogelijk objectief bewijsmateriaal te verzamelen tegen de daders.[282] Dat was belangrijk voor de slachtoffers omdat er op die manier geen druk meer was op hen om de nodige bewijslast te leveren. Zo was er later ook geen enkele aanleiding meer voor de onderzoeksrechter om in te stemmen met confrontaties tussen de slachtoffers en de daders. Daar drongen de advocaten van de latere beklaagden in de loop van het onderzoek steeds op aan. Zo'n confrontaties zijn vaak erg traumatiserend voor slachtoffers van seksuele uitbuiting.[283]

De telefoontap leverde objectief bewijsmateriaal van geweldpleging tegen de slachtoffers. In sommige gesprekken werd zelfs opdracht gegeven om bepaalde meisjes te controleren en ze te slaan en te bedreigen.[284] Verder bleek uit het uitgebreid internetonderzoek en de telefoontap dat de daders via Facebook de slachtoffers selecteerden op basis van hun foto's en met hen en elkaar communiceerden.

Speurders deden gelijktijdig in verschillende landen huiszoekingen en arrestaties. In België werden bij één huiszoeking 32 valse paspoorten gevonden. Bij een huiszoeking in Hongarije werden bewijzen gevonden dat er ook meisjes voor een prostitutienetwerk in het Verenigd Koninkrijk geronseld werden.

Na de arrestatie van daders viel een deel van de druk die ze uitoefenden op hun slachtoffers weg. Daardoor konden ze verhoord worden. De meeste slachtoffers waren op hun eigen verzoek reeds teruggekeerd naar hun vertrouwde omgeving in Hongarije zodat het bedreigingsrisico grotendeels verdwenen was. De politie gebruikte in opdracht van de magistraat een lijst met typevragen voor een gestuurd en gestructureerd verhoor van de slachtoffers. Daarbij gingen ze in op de volgende aspecten: rekrutering, tewerkstelling, huisvesting, voorleggen fotoalbum, algemene vragen over achtergrondsituatie.

Internationale samenwerking

Europol leverde belangrijke informatie, namelijk dat verschillende daders ook in andere Europese lidstaten gekend waren voor mensenhandel.

Binnen Europol en Eurojust ondertekenden België, Nederland en Hongarije eind 2013 een overeenkomst tot het oprichten van een *Joint Investigation Team* (JIT of gezamenlijk onderzoeksteam).[285] Begin 2014 werd ook in het Verenigd Koninkrijk een onderzoek opgestart tegen hetzelfde Hongaarse netwerk.

In de JIT-overeenkomst werd bij de doelstellingen rekening gehouden met de belangen van de slachtoffers. Naast het vergaren van bewijsmiddelen van betrokkenheid bij mensenhandel en witwassen, en inbeslagnames van

281 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 44-56. Het woord *plukteam* komt van het Nederlandse woord kaalplukken wat letterlijk betekent het financieel plukken van criminelen. De term is afkomstig van de kaalplukwetgeving, de wetgeving inzake inbeslagname en verbeurdverklaring van goederen van criminelen. Het kaalplukteam is belast met de opmaak van de inventaris van een crimineel vermogen met het oog op een latere inbeslagname. (Bron: inforevue 2009 nr. 3 van de federale politie: www.polfed-fedpol.be/pub/inforevue/inforevue3_09/PLUKTEAM_IR03FR.PDF).

282 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 56-63.

283 *Ibid.*, p. 58.

284 *Ibid.*, pp. 56-63.

285 *Ibid.*, pp. 62-63.

criminele vermogens stelde het JIT ook volgende doelen:
- actieve prostituees uit de *gedwongen* prostitutie halen;
- bereiken dat het wederrechtelijk voordeel van de verdachten bij rechterlijke uitspraak ontnomen zou worden;.
- bereiken dat de slachtoffers schadeloos zouden worden gesteld en/of financieel gecompenseerd worden;
- voorkomen dat vrouwen opnieuw het slachtoffer van mensenhandel worden.

Financieel onderzoek

De speurders slaagden erin de roerende en onroerende goederen van de daders in Hongarije te laten identificeren en deze criminele opbrengsten dankzij de JIT-samenwerking snel en efficiënt in beslag te laten nemen.[286]

De beklaagden verdienden maandelijks 198.240 euro met hun prostitutieactiviteiten. Een van de hoofdbeklaagden maakte individueel ten koste van zes prostitutieslachtoffers een maandelijkse winst van 94.500 euro. Dit waren de absolute minimumcijfers op basis van de berekening van het crimineel wederrechtelijk vermogen. De rechtbank gebruikte deze cijfers bij de motivering van haar uitspraak voor de totale verbeurdverklaring van 405.980 euro.

De speurders lichtten de financiële werkwijze van het prostitutienetwerk door op basis van gegevens uit de telefoontap, observaties en geldtransfers. De gezelschapsdames controleerden hoeveel de slachtoffers 'opbrachten' op basis van de gebruikte condooms. Ze leverden de opbrengsten in contant geld aan geldkoeriers die het met de auto naar Hongarije brachten waar het vooral in vastgoed belegd werd. Daarnaast maakten de daders ook gebruik van internationale geldtransfers op naam van de slachtoffers via de reguliere financiële kantoren naar Hongarije.

Een van de slachtoffers legde tijdens haar verklaring uit hoe ze het geld voor de beklaagde via een kantoor naar Hongarije moest transfereren: "Ik heb dit gedaan op mijn eigen naam maar niet altijd op zijn naam, soms voor zijn zus, of soms voor een verwante of een kennis van hem. Deze bedragen zijn toch duidelijk naar hem gegaan … Hij heeft me in de avond zeer hard geslagen want volgens hem loog ik, omdat ik geen geld naar hem thuis stuurde voor zijn terugreis."

d) Slachtoffers

De slachtoffers waren Hongaarse jonge vrouwen van Roma-afkomst. Ze zaten bijna allemaal in een zeer precaire situatie: alleenstaande moeders, meisjes die tot hun achttiende in een weeshuis of opvangtehuis hadden gezeten …

De slachtoffers werden geronseld onder het mom dat ze hier in België grote bedragen konden verdienen. Sommige meisjes werden slachtoffer van de zogenaamde loverboy-modus[287] of werden psychologisch gedwongen drugs te gebruiken (speed en coke) om "beter" te presteren en de pijn en afkeer te verdringen. Daarbij werden ze ook aangespoord om drugs te verkopen aan klanten en dit samen met hen te consumeren. Andere slachtoffers werden in de waan gelaten dat ze hoge schulden moesten afbetalen voor hun werkverschaffing, vervoer, huisvesting en levensonderhoud.

De daders hamerden er bij alle slachtoffers op dat ze nooit mochten vertellen voor wie ze werkten. Ze moesten zeggen dat ze voor zichzelf werkten zonder pooier of tussenpersoon, zonder dwang en ze mochten de identiteit van de leden van de organisatie niet vernoemen. Ook over de manier waarop ze naar Gent gekomen waren, mochten ze niets vertellen.

Uit verschillende verklaringen bleek dat ook na de arrestatie van de daders, nog steeds druk werd uitgeoefend op of bedreigingen werden geuit tegenover de slachtoffers om niets te vertellen. Zelfs vanuit de gevangenis werd er zwijgplicht opgelegd.

Slachtofferverklaringen

Een anonieme getuigenis van een van de slachtoffers toonde de extreme gewelddadigheid van de beklaagden. Dat blijkt uit dit letterlijke citaat uit haar verklaring: "Tijdens deze periode heeft X me om de 2-3 dagen geslagen met verschillende redenen. Soms wegens mijn gedrag, soms op basis van roddelen. Onder slaan versta ik o.a. dat hij op mijn kop gestaan heeft, hij schopte me met zijn schoenen, sloeg in mijn buik of in mijn bovenbeen. Hij zei dikwijls dat hij mij kwaad doet omdat ik hem belogen heb en hij verdraagt het niet. Soms moest ik kalmeermiddelen innemen omdat mijn situatie zo uitzichtloos was, maar hij heeft me toch verplicht om te blijven werken. Eens heeft hij me zo hard geslagen dat een stuk van mijn tand afgebroken is. Soms waren de letsels zichtbaar maar ik durfde niet naar de dokter want ik was

286 *Ibid.*, p. 51.

287 Deel 1, hoofdstuk 2.

bang van de gevolgen. Ik durfde niet aan een klacht bij de politie te denken want X beweerde overal vrienden te hebben en zei dat als ik hem in de "bak breng" hij daarna mij en mijn gezin zal vermoorden nadat hij vrijkomt."

Ze verklaarde over een ander incident: "Hij heeft me meerdere keren geslagen met een stuk hout dat eruit zag als een poot van een tafel, dan heeft hij een riem rond mijn pols gedraaid en zo heeft hij me in de badkamer getrokken waar een bad vol koud water op mij wachtte. X zei me om mijn hoofd onder water te doen, anders zou hij me erin duwen. Hij wist dat ik onder water panikeer, daarom heeft hij mijn hoofd onder water geduwd."

Minderjarig slachtoffer

Een van de slachtoffers was een 17-jarig minderjarig meisje dat zich gedurende één nacht in Gent prostitueerde. Ze maakte gebruik van een valse identiteitskaart van een volwassene. Ze had zich aangeboden en via een sociaalnetwerksite haar foto's getoond en een positieve reactie gekregen. Pas bij haar aankomst in België ontdekte de hoofdbeklaagde dat het meisje minderjarig was. Toch zette hij haar aan het werk om ze te laten opbrengen zodat hij de kosten van haar reis kon recupereren. Haar minderjarigheid was wel de reden dat hij haar de volgende dag terug naar Hongarije stuurde. De hoofdbeklaagde had angst voor de reactie van de politie als die zou ontdekken dat een minderjarige in de prostitutie werkzaam was. Op basis van de telefoontap slaagde de politie er later wel in om de identiteit en werkelijke leeftijd van het slachtoffer vast te stellen.[288]

Slachtofferstatuut

De rechtbank erkende veertig slachtoffers van mensenhandel op basis van de resultaten van de telefoontap. Bijna de helft van de slachtoffers werd nooit teruggevonden. De meeste slachtoffers legden nietszeggende verklaringen af toen ze door de politie geïntercepteerd werden. In eerste instantie hadden de slachtoffers weinig vertrouwen in de politie met wie het eerste contact gelegd werd.[289]

Twee slachtoffers vroegen en kregen het slachtofferstatuut maar de meeste slachtoffers toonden daar geen interesse voor.[290] Ze weigerden omdat ze zichzelf niet als een slachtoffer beschouwden. Ze waren te angstig of wensten zo snel mogelijk naar huis terug te keren. Voor sommige slachtoffers vormde de samenwerking met justitie geen beletsel en waren ze zelfs opgelucht verklaringen te kunnen afleggen. Toch wensten ze tijdelijk op autonome basis verder te werken in de prostitutie.

Zeventien slachtoffers werden later in Hongarije verhoord. Enkele slachtoffers werden na hun vroegere verklaringen in België opnieuw verhoord en legden relevante verklaringen af nadat hun angst verdwenen was. Verschillende slachtoffers waren teruggekeerd op basis van het RAVOT-programma[291] dat in Gent speciaal opgezet was om de maximale re-integratie van slachtoffers van mensenhandel in Hongarije te bewerkstelligen. De veiligheid van de slachtoffers en hun familie werd door dit programma verzekerd. Aanvankelijk had het programma wel aanleiding gegeven tot secundaire victimisatie[292] in Hongarije maar later werd dit opgelost.[293]

Verschillende slachtoffers werden vroeger al in andere landen als slachtoffer van mensenhandel gedetecteerd en geregistreerd, wat de vraag oproept naar een Europees slachtofferstatuut. Zo werd een slachtoffer in 2011 eerst in Alkmaar (Nederland) in de prostitutie opgemerkt, in januari 2014 in Gent en later bleek ze zelfs verdwenen te zijn. Een minderbegaafd meisje van achttien werd in mei 2013 door de politie van Lancashire (Verenigd Koninkrijk) als slachtoffer uit een bordeel gehaald. In augustus 2013 was ze opnieuw actief in de Gentse prostitutie. Ze was een gemakkelijke prooi en liet zich emotioneel manipuleren door de daders. Ze had als kind haar beide ouders verloren, was in een weeshuis opgegroeid en beschouwde een van de beklaagden als haar moeder. Ze was niet geïnteresseerd in het slachtofferstatuut.

Een ander meisje dat wel in het slachtofferstatuut gestapt was en ondersteund werd door een Hongaarse medewerkster[294] van het gespecialiseerd slachtoffercentrum Payoke, had zich vroeger reeds als slachtoffer mensenhandel gemeld in Stuttgart (Duitsland). Toen haar prostitutiegelden afgenomen werden, gaf ze zich in Stuttgart bij de politie aan als slachtoffer van mensenhandel. Nadien keerde ze terug naar Hongarije en kwam ze terecht in een opvangcentrum waar ze gerekruteerd werd door een van de beklaagden in dit dossier om zogezegd als poetsvrouw in België te werken.

288 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 56-63.
289 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.2.
290 *Ibidem*.
291 Referral of and Assistance for Victims of Human Trafficking.
292 Secundaire victimisatie betekent dat slachtoffers eigenlijk een tweede maal slachtoffer worden van hetzelfde delict, doordat ze zich geconfronteerd zien met negatieve sociale reacties, (onwillige) functionarissen en instanties die hen niet willen of kunnen helpen, en slopende langdurige, bureaucratische, en dure rechterlijke procedures.
293 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.3.
294 *Ibid.* punt 1.2.

Hier aangekomen kreeg ze de boodschap dat er geen werk was als poetsvrouw maar wel in de prostitutiesector. Daarbij zei ze ook dat ze niet terug kon naar Hongarije en moest toegeven omdat ze eerst haar terugreis moest verdienen. In de bar waar ze moest werken bevonden zich nog acht tot tien andere meisjes. Die andere meisjes waren allemaal verslaafd aan drugs. Het slachtoffer zag hen wit poeder snuiven en er lagen injectienaalden.

1.1.2. | Nigeriaans netwerk Brussel

In dit Brusselse dossier van mensenhandel en mensensmokkel met feiten van 2007 tot 2011 werden Nigeriaanse meisjes, onder wie verschillende minderjarigen, door een Nigeriaans prostitutienetwerk gesmokkeld en seksueel uitgebuit. De slachtoffers konden besteld[295] worden in Nigeria en Turkije en werden uitgewisseld voor prostitutiewerk in Spanje, Noorwegen en België.

De meisjes werden naar België overgebracht om in de prostitutie te werken. Ze moesten voor die reis 55.000 euro[296] neertellen, een schuld die ze onder meer via prostitutie moesten terugbetalen. Een van de slachtoffers stond in België onder controle van een loverboy[297]. Volgens haar identiteitskaart was ze veertien, maar in werkelijkheid was ze vermoedelijk negentien jaar op het moment van de feiten.

Op 24 februari 2012 velde de correctionele rechtbank van Brussel haar vonnis in dit dossier[298], en op 31 oktober 2012 het hof van beroep[299]. Verschillende slachtoffers stelden zich burgerlijke partij.[300]

a) Crimineel netwerk

De rechtbank stelde dat de feiten van mensenhandel plaatsvonden binnen een georganiseerd netwerk. De Nigeriaanse hoofdbeklaagde buitte de slachtoffers seksueel uit via Nigeriaanse *madammen* die in zijn opdracht werkten.

Nigeriaanse madammen

Die *madammen* zijn kenmerkend voor de Nigeriaanse prostitutienetwerken. Ze zetten de slachtoffers aan het werk, oefenen controle op hen uit, innen hun geld en beheren hun schulden. Ze maken misbruik van de rituelen van de voodoo-godsdienst om de meisjes in hun macht te krijgen. Tegelijk hebben ze ook een psychologisch ondersteunende rol voor de slachtoffers die hen daarom als hun moeder of zuster gaan beschouwen. Ze hebben legale verblijfsdocumenten die ze soms verkregen hebben via een schijnhuwelijk en kennen het prostitutiesysteem vaak van binnenuit omdat ze zich er zelf ooit hebben uit vrijgekocht.

Legale verblijfsdocumenten

Uit de telefoontap bleek dat een van de *madammen* een legaal verblijfsdocument verkregen had via een schijnhuwelijk. Tijdens een telefoongesprek met de hoofdbeklaagde zei ze: “Ik werd opgebeld door de blanke man die mijn verblijfsdocumenten geregeld heeft via een schijnhuwelijk.”

In een ander telefoongesprek werd een oplossing gezocht voor de illegale verblijfstatus van een andere *madame*: “X gaat proberen Y te voorzien van een Belgisch verblijfsdocument. Ze gaat dit proberen te realiseren door een ziekte te veinzen. We kennen een Belgische dokter die tegen royale betaling reeds de nodige documenten afleverde. De dokter moet op papier zetten wat voor ziekte Y heeft, bijvoorbeeld psychiatrische probleem. Het is een manier om Y haar verblijfsdocument te versnellen.”

De hoofdbeklaagde gaf ook advies aan een van zijn *madammen* voor haar asielaanvraag: “Je moet zeggen dat ze je in Nigeria willen besnijden en dat je daarom gevlucht bent.”

Corruptie en ambassadecontacten

De hoofdbeklaagde had voor de organisatie van de mensenhandel diverse contactpersonen in Nigeria, elk met hun eigen specialiteit. Zo maakte hij gebruik van hun criminele dienstverlening om valse identiteitsdocumenten te bekomen.

Hij had contacten met corrupt ambassadepersoneel om

295 Een *madame* bestelde een slachtoffer in Nigeria, betaalde vanuit Europa en de waarborg dat ze kwam werd verzekerd via een voodooritueel door een voodoopriester. De samenwerking verliep via contactpersonen in transitlanden die moesten betaald worden wat soms financiële conflicten opleverde. Uit de telefoontap bleek dat een besteld meisje in Turkije vastzat omdat de contactpersoon in Turkije nog niet de nodige financiën ontvangen had om de continuering van het transport van het meisje te verzekeren.

296 Eén van de slachtoffers moest 55.000 euro betalen. Bij andere slachtoffers varieerde het bedrag tot minimaal 25.000 euro.

297 Deel 1, hoofdstuk 2.

298 Corr. Brussel, 24 februari 2012, 46ste k. (beschikbaar op www.myria.be)

299 Brussel, 31 oktober 2012, 13de k.

300 Jaarverslag Mensenhandel en –smokkel 2012, *Bouwen aan vertrouwen*, pp. 69-70.

Schengen-visa te verkrijgen of andere zaken te regelen. Op die manier kon de hoofdbeklaagde bijvoorbeeld via een contactpersoon binnen de Italiaanse ambassade in Nigeria de nodige visa bemachtigen. Daarnaast werkte de zus van een handlanger op de Nigeriaanse ambassade te Abuja en kon hij via die weg gemakkelijk visa bekomen. En een Nigeriaans ambassademedewerker in Griekenland zorgde in ruil voor smeergeld dat Nigerianen in deportatie vrijkwamen.

Daarnaast had hij medeplichtigen binnen de luchtvaartmaatschappijen en bij de immigratieambtenaren op de luchthaven zodat hij smokkeltransporten *met garantie*[301] kon organiseren. Hij corrumpeerde ook parlementsleden die hem politieke bescherming moesten bieden.

Smokkelroutes

Meestal reisden verschillende slachtoffers samen en met wisselende begeleiders door Afrika en Europa voordat ze in België aankwamen. De tocht duurde soms maanden door de woestijn of met gevaarlijke bootjes over zee met het Italiaanse eiland Lampedusa als een van de bekendste transitplaatsen. Soms moesten de meisjes zich onderweg in Italië al prostitueren.

Daarnaast werden er ook smokkeltransporten *met garantie* georganiseerd waarbij de Nigeriaanse prostitutieslachtoffers vanuit Lagos (Nigeria) naar Italië vlogen. Hun contactpersoon op de ambassade had een groepsreis geregeld om zogezegd een opleiding te volgen in Italië. Op die manier konden negentien Nigeriaanse meisjes met een visum op een legale wijze Nigeria verlaten.

Uitwisselingsprogramma's

De hoofdbeklaagde had ook medeplichtigen in Spanje, Turkije, Italië, Marokko en Denemarken, zijn zus werkte zelfs als *madame* in Canada. Die contacten pasten allemaal in het functioneren van internationale uitwisselingsprogramma's bij de Nigeriaanse netwerken. Een Nigeriaanse *madame* in België had bijvoorbeeld slachtoffers in Noorwegen, Zweden en Spanje onder haar controle. Er bestond ook een uitwisselingsprogramma waarbij een Nigeriaanse *madame* in Spanje bij gebrek aan werk bijvoorbeeld een meisje naar België stuurde om er voor haar te werken, maar dan wel onder supervisie van de Nigeriaanse *madame* in ons land.

301 Zie verderop dit hoofdstuk, punt 2.1.1., punt 2.3.2. en punt 2.4.1.

b) Opstart onderzoek

Dit onderzoek was een uitloper van een ander onderzoek naar een Nigeriaans netwerk dat in 2009 opgestart was. Tijdens een verhoor in september 2010 had een van de hoofdbeklaagden van dit oude dossier een informeel gesprek met de speurders. Ze informeerde hen over de prostitutieactiviteiten van een andere Nigeriaanse vrouw en man die meisjes via Libië naar België lieten overkomen om in de Brusselse prostitutiewijk te werken. Ze weigerde een officiële verklaring maar gaf wel het concrete adres waar de feiten zich afspeelden.

Op basis van die informatie sloeg de politie er haar eigen inlichtingenboek op na. Daaruit bleek inderdaad dat er op 24 oktober 2008 bij een politiecontrole van dit pand twee meisjes in de vitrine werden aangetroffen die wegvluchtten naar de kelder.

Het aanvankelijk proces-verbaal vermeldt verder: "Ingevolge de werkdruk voortvloeiend uit het dossier van X en randdossiers, wordt er niet onmiddellijk verder gewerkt op de info welke wij via haar verkregen."[302]

Enkele maanden later werd het onderzoek opgestart.

c) Onderzoek

Begin 2010 vaardigde de onderzoeksrechter verschillende onderzoeksmaatregelen uit waaronder een telefoontap. Dat legde de internationale contacten van het netwerk bloot, zijn smokkelmethodes en de werking van het internationale uitwisselingsprogramma. Zo werden meisjes die onvoldoende presteerden, overgeplaatst naar een andere regio. De telefoontap was ook belangrijk voor de detectie van slachtoffers: "Thans blijkt dat X bezig is met de laatste voorbereidingen van het transport van een meisje vanuit Nigeria naar België. Het bewuste meisje blijkt ondertussen naar Abuja te zijn gereisd in afwachting van haar overkomst naar België. De betaling van het transport blijkt verricht te zijn en het meisje zal kennelijk reizen met een identiteitsdocument van een persoon die al in Europa verblijft. (…) Voorts kan uit de afluistermaatregelen worden afgeleid dat de kans bestaat dat het bewuste meisje in of na het weekend van 4-5 juni 2011 van Schiphol naar België komt, waarbij X haar zelf zal oppikken op Schiphol."

In de afgetapte telefoongesprekken was ook sprake van de zogenaamde *Black Western Union* en vier

302 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2008, *Bestrijden met mensen en middelen*, p. 112.

flatgebouwen die de hoofdbeklaagde met de prostitutie-opbrengsten in Benin City (Nigeria) liet bouwen. *Black Western Union* is een financieringssysteem dat onder die bijnaam bekend staat in het Nigeriaanse milieu en dat voor alle duidelijkheid geen banden heeft met het welbekende Western Union. De *Black Western Union* is een Afrikaanse versie van het Pakistaanse *hawala*-systeem waarbij de winsten via parallelle geldtransfers in belwinkels en kruidenierszaken in Nigeria belanden. Zo'n *hawala*-systeem kan beschouwd worden als een parallel banksysteem om geld over te maken van een land naar het andere, zonder sporen van de transactie na te laten. Het systeem werkt volledig anoniem.[303]

d) Slachtoffers

Slachtofferstatuut

In het dossier werden via de telefoontap meer dan twintig Afrikaanse meisjes als slachtoffer getraceerd. Zes onder hen konden gedetecteerd en doorverwezen worden naar het slachtofferstatuut.[304] In een van de afgetapte gesprekken vertelde de hoofdbeklaagde al zestien slachtoffers naar België gesmokkeld te hebben.

Nigeriaans slachtofferprofiel

De meeste slachtoffers kregen in Nigeria werk aangeboden als prostituee met de belofte dat ze er veel geld mee zouden verdienen. De hoofdbeklaagde organiseerde een aanwervingsprocedure waarbij hij de slachtoffers in Nigeria telefonisch interviewde en selecteerde. Uit de telefoontap bleek ook dat sommige meisjes er op voorhand konden besteld worden.

Bij aankomst in België werden de meisjes hun identiteitsdocumenten afgenomen en aan de *madame* gegeven die hen in de prostitutie plaatste of doorverkocht voor 5000 euro. De slachtoffers kregen telkens hetzelfde verhaal te horen: dat er veel reisschulden waren en dat zich moesten vrijkopen. Meestal aanvaardden ze dat zonder enige vorm van dwang.

De Nigeriaanse netwerken deinsden er niet voor terug geweld te gebruiken tegen het slachtoffer of haar familie. Zo bedreigden de ouders van een van de *madammen* de ouders van twee minderjarige meisjes omdat ze hun zogenaamde schuld niet meer wilden terugbetalen. Een meisje dat eerst als prostituee in Spanje had gewerkt en nadien naar België was overgebracht, moest haar baby van tien maanden achterlaten in Spanje. Uit de telefoontap bleek heel duidelijk waarom: "Als de moeder iets stoms uithaalt, dan gaat de baby eraan."

Misbruik voodoo-rituelen

In Nigeria moest iemand zich borg stellen voor een meisje. Die garantie werd in de praktijk gerealiseerd door een voodoopriester(es). Het misbruiken van het voodooritueel is een typisch Nigeriaans drukkingsmiddel.[305] Veel Nigeriaanse meisjes leggen voor hun vertrek naar het Westen een eed af waarbij zij of hun familie verklaren de reiskosten en schulden te betalen aan hun *madame*. Die eedaflegging gaat gepaard met een reeks rituelen. Zo staat de vrouw vingernagels, bloed en haren af die zorgvuldig bewaard worden in een pakketje. Dat pakketje wordt bijgehouden door het criminele netwerk. Als de vrouw niet of niet langer voldoet aan haar verplichtingen, wordt er *juju* of voodoo aangewend op het slachtoffer. Volgens het volksgeloof kan iemand met het pakketje van vingernagels, bloed en haren ziek of gek gemaakt worden en zelfs doodgaan. Zo boezemen de *madammen* hun meisjes angst in en creëren ze een band die ze niet ongestraft kunnen verbreken. Om zichzelf en hun familie te sparen, kiezen veel slachtoffers in de prostitutie te blijven om hun schulden af te betalen.

Uit de verklaringen van een Nigeriaans slachtoffer in dit dossier bleek hoe groot de impact van het voodooritueel is en hoe makkelijk het kan misbruikt worden om druk uit te oefenen: "Na twee dagen bracht X mij ook naar deze plaats en droeg mij op om voor haar als prostituee te werken. Ik weigerde, maar na één week ben ik toch voor haar beginnen te werken omdat X voodoo in mijn eten had gedaan, een stukje van mijn haar had afgeknipt en menstruatiebloed uit mijn slipje had genomen, kortom ze had mij een voodooritueel laten ondergaan."

Minderjarige slachtoffers

Verschillende slachtoffers werden gedetecteerd en kregen het statuut van slachtoffer van mensenhandel. Drie van hen waren vermoedelijk minderjarig hoewel de rechtbank hun leeftijd niet met zekerheid kon achterhalen. Twee meisjes waren quasi zeker minderjarig maar over hun precieze leeftijd bestond twijfel.

Een van de slachtoffers was in 2007 vermoedelijk vijftien op het moment van de feiten. Bij een politiecontrole

303 Jaarverslag Mensenhandel en –smokkel 2011, *Het geld dat telt*, p. 21.
304 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.2. en Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 30-34.
305 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 14-15 en 25-26.

werd ze eerst naar het centrum voor illegalen van Brugge gebracht maar nadien als niet-begeleide minderjarige verplaatst naar Juna, het centrum voor niet begeleide minderjarigen vreemdelingen in Aalst. Daar verbleef ze tot haar meerderjarigheid in 2010. Daarna ging ze samenwonen met haar vriend. Tijdens haar verblijf in Juna contacteerden de beklaagden, die haar gsm-nummer van haar moeder gekregen hadden, haar meermaals en vroegen haar om uit het opvanghuis weg te vluchten. Dat weigerde ze. Toen ze later bij haar vriend woonde, bleven ze haar lastig vallen om haar schulden verder af te betalen.

Een ander slachtoffer was vermoedelijk veertien op het moment van de feiten. Ze had zich burgerlijke partij gesteld en werd tijdens het proces in eerste aanleg vertegenwoordigd door een voogd. In Nigeria had ze het voorstel gekregen om in Europa onderwijs te volgen. Ze moest naar een zogenaamd immigratiebureau in Lagos komen om haar vingerafdrukken en foto's te laten nemen voor een vals paspoort. Ze mocht daarbij haar moeder niet verwittigen dat ze naar Europa vertrok. Met het vliegtuig reisde ze via Italië en Frankrijk naar Spanje waar ze een half jaar verbleef en via een voodooritueel in de prostitutie gedwongen werd. Nadien werd ze overgevlogen naar Brussel omdat er te weinig prostitutiewerk in Spanje was.

1.1.3. | Dossier modellenbureau Antwerpen

In dit Antwerps dossier met feiten van 2010 en 2011 buitte een Russisch-Letse criminele organisatie vooral Letse meisjes seksueel uit.

Op 3 december 2012[306] oordeelde de correctionele rechtbank van Antwerpen in deze zaak en op 12 september 2013[307] deed het hof van beroep van Antwerpen dat. Twaalf beklaagden werden vervolgd voor mensenhandel waarvan er verschillende veroordeeld werden. Twee beklaagden stonden ook terecht voor het verspreiden van kinderpornografie (maar niet op basis van de tenlastelegging mensenhandel). Slechts één van de twee werd daarvoor veroordeeld.[308]

Een van de beklaagden deed zich tijdens het proces als slachtoffer voor en had zich tegen drie andere beklaagden burgerlijke partij gesteld.[309] Ze prostitueerde zich eerst in opdracht van de hoofdbeklaagde, maar zette al vrij vlug zelf actief aan tot prostitutie en uitbuiting ervan. Zo rekruteerde ze schoolvriendinnen in Letland en hield ze een job voor in de fruitpluk of als huishoudhulp in België, maar in realiteit werden ze meteen gedwongen zich te prostitueren. De beklaagde haalde de helft van hun inkomsten op, om dat bedrag vervolgens aan de twee medebeklaagden te overhandigen. Ze lokte ook twee jonge vrouwen die waren ontsnapt naar een appartement, waar ze werden geslagen en met een vuurwapen bedreigd. Ze gaf de indruk heel dominant te zijn en zette de jonge vrouwen onder druk, door ermee te dreigen een van de andere beklaagden in te lichten. Aangezien de beklaagde als dader en mededader was veroordeeld met de medebeklaagden tegen wie ze zich burgerlijke partij had gesteld, oordeelde de rechtbank dat haar burgerlijke partijstelling ongegrond was.[310]

a) Opstart dossier

In april 2011 ontving de lokale politie[311] een anonieme klacht over feiten van mensenhandel in modellenbureaus waarbij melding gemaakt werd van websites en slachtoffers. Vijf maanden later kreeg het gespecialiseerde slachtoffercentrum PAG-ASA een anonieme klacht over diezelfde modellenbureaus. Bij de klacht waren prints gevoegd van online advertenties, waarmee volgens de klager minderjarige meisjes werden aangetrokken. De klager verwees ook naar mishandelingen met brandende sigarettenpeuken, misbruik en vasthouden van een zes maand zwangere vrouw. De klager vroeg om de slachtoffers op te vangen. De klacht werd overgemaakt aan de politie. Dezelfde dag nog werd het opsporingsonderzoek opgestart.

b) Onderzoek

Op basis van deze gegevens kon de politie vrij snel de locatie van de feiten traceren en een buurtonderzoek uitvoeren. De eerste vaststellingen wezen in de richting van uitbuiting van prostitutie en brachten al een van de latere beklaagden in het vizier van de politie. Er werd een gerechtelijk onderzoek opgestart zodat onderzoeksmiddelen zoals een telefonieonderzoek konden bevolen en uitgevoerd worden.

Daaruit bleek dat Letse meisjes via een website voor sekscontacten gerekruteerd werden voor escortservices in Nederland en België. Ze kregen de belofte om netto 4.000 à 6.000 euro per maand te verdienen, voor twee

306 Corr. Antwerpen, 3 december 2012 4C k. (beschikbaar op www.myria.be).
307 Hof van Beroep Antwerpen, 12 september 2013, 14de k.
308 Jaarverslag Mensenhandel en –smokkel 2012, *Bouwen aan vertrouwen*, p. 69.
309 *Ibid.*, pp. 20-21.
310 *Ibidem.*
311 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.1.

werkdagen per week. Deze website is een Letse variant van Facebook waarbij je klikt op een boodschap van vriendschapsverzoek en positief reageert. De slachtoffers werden op internet aangeboden via erotische datingsites en websites van escortbureaus. Een van de beklaagden had naaktfoto's van een Letse minderjarige genomen en die als advertentie op de website geplaatst. Hij werd later vervolgd voor het verspreiden van kinderporno.

Er werd een Europees arrestatiebevel uitgevaardigd tegen een Duits-Russische staatsburger die door Duitsland aan België uitgeleverd werd. Deze medeplichtige was de uitbater van een website en leverde verschillende meisjes aan een van de beklaagden waarbij de politie bij een huiszoeking slachtoffers uit Letland, Wit-Rusland en Oekraïne had aangetroffen. De uitbater van de website had aan die beklaagde verteld dat hij in elk land een tussenpersoon had die meisjes voor hem zocht en rekruteerde en die hij dan vervolgens in clubs plaatste.

c) *Slachtoffers*

De meeste slachtoffers waren achttienjarige meisjes. Ze werden blootgesteld aan zware geweldplegingen en werden op het internet aangeboden via erotische datingsites en websites van escortbureaus.

Vooral Letse vrouwen werden naar Nederland gelokt om zich te prostitueren. Sommigen waren daar vooraf van op de hoogte, anderen niet. Ze werden bedreigd en geslagen, en moesten minstens de helft van hun verdiensten afstaan. De meeste meisjes waren jongvolwassenen, nauwelijks 18 of 19 jaar oud. Een van de slachtoffers werd onbewust hiv-besmet door een klant. De slachtoffers waren verplicht om alle gevraagde seksuele daden uit te voeren. Ze waren bang voor hun uitbuiters, die gretig op die angst inspeelden. De beklaagden stelden ook vrouwen van Belgische origine tewerk via escortbureaus in de prostitutie, maar gebruikten geen geweld tegen hen. Ze kregen het geld dat hen beloofd werd, dan weer wel. Die Belgische meisjes werden niet uitgebuit en niet als slachtoffers van mensenhandel beschouwd.

Een zwangere Letse vrouw verklaarde aan de politie: "We werden bedreigd en geslagen, S. (de hoofdbeklaagde) toonde een vuurwapen (pistool) en een mes dat hij op tafel gooide. Hij toonde ook strips waarmee je iemand kunt vastbinden, hij deed zo'n strip rond zijn hand, spande hem aan en zei dat de strip diende om rond de nek te doen van mensen die niet willen praten. S. nam ook ons geld af. Hij sloeg ons alle drie. Ik was zwanger en probeerde mijn buik te beschermen."

Een van de Belgische meisjes getuigde over de uitbuiting van de Letse meisjes: "De Letse meisjes hadden niks te zeggen en moesten permanent beschikbaar zijn. Hij (hoofdbeklaagde) wist heel goed dat het moeilijker was een Belgisch meisje dan een Lets meisje onder controle te houden. Volgens hem had hij enkel maar problemen met Belgische meisjes."

Slachtofferstatuut

De slachtoffers waren afkomstig uit de EU-landen Letland, Hongarije, Roemenië en Nederland, en uit de omliggende landen Wit-Rusland en Oekraïne. Ze zaten niet in het slachtofferstatuut[312]. Bij hun interceptie hadden ze een bevel om het grondgebied te verlaten gekregen zonder enige melding van het slachtofferstatuut mensenhandel. Aanvankelijk hadden de slachtoffers uit angst verklaard dat ze goed behandeld werden en de helft van hun opbrengsten mochten behouden. De magistraat contacteerde pas veel later de gespecialiseerde slachtoffercentra mensenhandel toen de slachtoffers al teruggekeerd waren naar hun herkomstland.

Minderjarige slachtoffers

Een van de minderjarige meisjes werd door de beklaagden van Letland naar Nederland gehaald, zogezegd om als kinderoppas te werken. Zodra ze aankwam, verplichtten ze haar zich te prostitueren. Ze werd geregeld naar Belgische klanten gebracht. Toen ze in Nederland aankwam, was ze net zestien geworden. Ze werd bedreigd en geslagen door de hoofdbeklaagde.

Een van de Belgische slachtoffers had een noodkreet geslagen over hun situatie: "Ik ben een meisje van 18 jaar en mijn vriendin is 17 jaar, van buitenlandse afkomst en beheerst de taal niet. Zelf ben ik van Belgische afkomst. Wij hebben enkele weken geleden een man leren kennen op het internet … Hij heeft ons een job aangeboden als privé-escorte in Antwerpen centrum. Nadat we hem hebben ontmoet zijn we direct aan de slag gegaan als escorte. Er werken momenteel ook nog meerdere meisjes … Wij willen namelijk zo snel mogelijk stoppen hier maar kunnen niet zomaar stoppen of weggaan. We worden namelijk op alle mogelijke manieren bedreigd door hem en gechanteerd met onze naaktfoto's en in lingerie en dergelijke. Mijn vriendin en ik zijn er niet goed van. Het adres waar het plaatsvindt is … Wij smeken om geholpen te worden door jullie."

312 *Ibid.*, punt 1.2.

Een minderjarig Nederlands meisje werd als zeventienjarige gerekruteerd en tewerkgesteld bij Nederlandse en Belgische klanten. In Nederland had het Bureau Jeugdzorg haar in april 2010 als vermist aangegeven.

1.1.4. | Roemeens Roma-netwerk Luik

In dit dossier van Luik met feiten van 2010, werd een 21-jarige Roemeense vrouw seksueel uitgebuit door een Romadadergroepering.[313]

Het dossier werd beoordeeld door de correctionele rechtbank van Luik op 27 maart 2013[314] en vervolgens door het hof van beroep op 4 november 2013[315]. Het slachtoffer heeft zich geen burgerlijke partij gesteld.

a) Opstart dossier

De lokale politie werd gealarmeerd om een huilend meisje op straat te intercepteren. Het Roemeens meisje was uit een hotel gevlucht waar ze tot prostitutie gedwongen werd. Ze had geen identiteitsdocumenten bij zich.

Het slachtoffer legde onmiddellijk verklaringen neer bij de politie. Die vormden de basis voor de start van het dossier en werden tijdens het latere onderzoek bevestigd met objectief bewijsmateriaal zoals de getuigenis van de receptioniste van een hotel, camerabeelden, de gsm van het slachtoffer en de interne onderlinge tegenspraak tussen de verklaringen van de beklaagden.

b) Slachtofferverklaring

Het slachtoffer had in Roemenië het voorstel gekregen om in een bar of een restaurant te werken. In februari 2010 arriveerde ze met een auto in België en werden haar identiteitsdocumenten afgenomen. Onderweg werd ze al een eerste maal verkracht op een parking in Oostenrijk. In België werd ze voor 1000 euro verkocht aan de leider van een Romadadergroepering om in de prostitutie te werken. Ze weigerde en werd verschillende keren verkracht en geslagen. Ze werd voor de keus gesteld: ofwel zich prostitueren, ofwel onmiddellijk haar schuld van 1000 euro afbetalen. Ze werd in een Brussels hotel tewerkgesteld en kreeg een gsm ter beschikking waarmee hij haar kon contacteren. Ze werd ook gedwongen een seksuele relatie te ondergaan met een van de bendeleden.

c) Slachtofferstatuut

Het slachtoffer kreeg het slachtofferstatuut mensenhandel en had nood aan psychologische hulpverlening. Op 12 mei 2010 keerde ze op vrijwillige basis terug naar Roemenië. Het gespecialiseerd slachtoffercentrum mensenhandel Sürya had haar een advocaat toegewezen maar alle contact met het slachtoffer is verloren gegaan in Roemenië.

1.2. | Economische uitbuiting

1.2.1. | Manege Turnhout

In dit dossier van Turnhout met feiten van 2007 en 2008 werd een Braziliaans slachtoffer economisch uitgebuit in een manege. De beklaagden waren een Belgische zakenman en zijn Britse vrouw, een advocate, die samen een constructie met onder meer overzeese vennootschappen beheerden. De vennootschap die de manege uitbaatte is ondertussen failliet. Het onroerend goed dat verbonden is aan de manege is nog steeds in handen van een vastgoedvennootschap van de beklaagden.

Deze zaak werd uiteindelijk[316] op 19 november 2012 door de correctionele rechtbank van Turnhout en op 23 april 2014 door het hof van beroep van Antwerpen[317] beoordeeld. De twee beklaagden werden in eerste instantie vrijgesproken maar nadien toch veroordeeld voor mensenhandel door het hof van beroep. [318]

a) Opstart dossier

Het onderzoek werd in februari 2008 opgestart op basis van een slachtofferverklaring bij de federale politie van Turnhout. Het onderzoek werd geleid door het parket van Turnhout. Er werd geen onderzoeksrechter aangesteld.

Reeds in december 2007 hadden de lokale politie, de

313 Jaarverslag Mensenhandel en –smokkel 2012, *Bouwen aan vertrouwen*, p. 68.
314 Corr. Luik, 27 maart 2013, 8ste k. (beschikbaar op www.myria.be)
315 Luik, 4 november 2013, 18de k.
316 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2008, *Bestrijden met mensen en middelen*, p. 112.
317 Antwerpen, 23 april 2014, 14de k. (beschikbaar op www.myria.be).
318 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, p. 113.

dienst Toezicht op de Sociale Wetten en de diensten van het ministerie van de Vlaamse gemeenschap een controle verricht bij de betrokken manege maar hadden toen geen feiten van mensenhandel vastgesteld. Er werd wel een Braziliaanse familie illegaal tewerkgesteld. Die werd geïntercepteerd en in opdracht van de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) gerepatrieerd.

b) Onderzoek

In april 2008 verrichtten de federale en lokale politie samen met de Sociale Inspectie en de dienst Toezicht op de Sociale Wetten een nieuwe multidisciplinaire controle bij verschillende maneges waaronder die van de beklaagden. Nu werden verschillende valse identiteitskaarten teruggevonden waaronder een Portugese identiteitskaart met een foto van het Braziliaanse slachtoffer dat eerder bij de politie verklaringen had afgelegd. De speurders troffen ook een andere identiteitskaart aan die al zesmaal werd gebruikt door illegaal tewerkgestelde Braziliaanse werknemers.

Daarnaast werden er getuigen verhoord die bevestigden dat het slachtoffer nauwelijks of niet betaald werd en haar paspoort afgenomen was.

Het financieel onderzoek maakte duidelijk hoeveel de uitbuiting van het slachtoffer de beklaagden opgebracht heeft. Hun vermogensvoordeel werd berekend op 20.112 euro.

c) Slachtofferverklaring

Het Braziliaanse slachtoffer woonde sinds 2005 in België. Ze was met een toeristenvisum vanuit Brazilië naar België gevlogen om bij een bevriende familie als huishoudhulp te werken. Na anderhalf jaar werk werd haar contract door externe omstandigheden beëindigd en vond ze werk als stalknecht bij de manege waar ze later zou uitgebuit worden.

Aanvankelijk verdiende ze maandelijks 800 euro voor een werkprestatie van zes dagen per week, met dagen van tien werkuren. Ze moest zowel de paardenboxen schoonmaken als de paarden verzorgen. Daarbij kreeg ze gratis kost en inwoning op de manege waardoor ze geacht werd om permanent ter beschikking te zijn. Alleen de eerste maand kreeg ze haar loon volledig uitbetaald. Nadien betaalde de beklaagde haar nog slechts gedeeltelijk uit, afwisselend 200 of 275 euro per maand. De beklaagde verantwoordde dit tegenover het slachtoffer omdat hij zogezegd de rest van haar loon moest gebruiken voor de regularisatie van haar verblijfssituatie. Daarvoor moest ze haar paspoort aan hem afgeven om alles in orde te brengen. Omwille van de slechte betaling wilde ze ontslag nemen. Toen ze haar paspoort wenste terug te krijgen, werd dit door de beklaagden geweigerd. Hierop heeft het slachtoffer met de hulp van een vrouwelijke klant van de manege haar werk kunnen verlaten en meldde ze zich aan bij PAG-ASA.

d) Slachtofferstatuut

Het slachtoffer werd doorverwezen naar het slachtofferstatuut in het kader van de toepassing van de reflectieperiode.[319]

Het slachtoffer meldde zich op 25 januari 2008 aan bij het gespecialiseerde slachtoffercentrum mensenhandel PAG-ASA die na een gesprek beslisten om het slachtoffer op te vangen. PAG-ASA heeft onmiddellijk de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) gecontacteerd. De DVZ heeft dan op haar beurt in toepassing van een reflectieperiode een bevel om het grondgebied te verlaten voor 45 dagen afgeleverd zodat het slachtoffer de nodige tijd kreeg om na te denken en te beslissen over het afleggen van verklaringen.

Op 12 februari 2008 verwittigde PAG-ASA op vraag van het slachtoffer de federale politie van Turnhout dat er zich een mogelijk slachtoffer mensenhandel bij hen aangemeld had. De politie nam met behulp van een tolk de verklaringen van het slachtoffer af. Ze gaf de referentiemagistraat telefonisch de nodige uitleg en kreeg toelating om het slachtoffer in het statuut mensenhandel op te laten nemen.

1.2.2. | Bouwdossier

In dit dossier van Charleroi met feiten van 2008 tot 2010 werden verschillende Chinese arbeidskrachten economisch uitgebuit in de bouwsector[320]. Ze moesten renovatiewerken verrichten in Chinese restaurants en aanliggende panden. Naast mensenhandel werden de Chinese hoofdbeklaagde en zijn dochter ook veroordeeld voor mensensmokkel.

Deze zaak werd beoordeeld door de correctionele rechtbank van Charleroi[321]. Interessant is dat de rechtbank erop gewezen heeft dat, ook al kregen bepaalde arbeiders

319 Zie dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.2.
320 Zie dit deel, hoofdstuk 1, punt 2.4.
321 Corr. Charleroi, 7 juni 2013, 7de k. (definitief). Deze beslissing is beschikbaar op www.myria.be.

een loon dat dan wel niet mensonwaardig was, de arbeidsomstandigheden dat wel waren. Uit het dossier bleek dat ze moesten werken in slechte omstandigheden en ter plaatse in slechte omstandigheden moesten logeren om dat loon te krijgen. De drie burgerlijke partijen kregen respectievelijk 250, 1.000 en 5.000 euro als vergoeding voor materiële en morele schade samen.[322]

a) Opstart dossier

Er liepen aanvankelijk in de periode tussen 2008 en 2010 verschillende controles van politie- en inspectiediensten naast mekaar, verspreid over verschillende regio's van Oostende, Gent tot Doornik. Bij een van die controles in Oostende stelde de politie vast dat een betrokkene vermeld stond bij een negatieve controle in Charleroi. Ze contacteerde de federale politie van Charleroi en vernam dat er een gerechtelijk onderzoek liep tegen de betrokkene. De arbeidsauditeur van Charleroi vroeg om het dossier van Oostende over te maken en centraliseerde alle relevante dossiers van de betrokkene in Charleroi. Nadien liet hij de politie- en inspectiediensten bijkomende multidisciplinaire controles uitvoeren bij de andere bouwwerven van de firma's van de betrokkene, de latere hoofdbeklaagde in dit dossier.

b) Onderzoek

Uit de rapporten van de Sociale Inspectie bleek dat de hoofdbeklaagde een stroman als zaakvoerder in zijn bouwfirma had aangesteld. Ze hadden samen een bouwfirma opgericht. Deze Belgische stroman beschikte ook over de nodige attesten om toegang te krijgen tot het beroep van aannemer.

De hoofdbeklaagde rekruteerde klanten in het Chinese milieu via advertenties in een bekend Chinees tijdschrift. Zijn klanten bleken achteraf wel erg ontevreden te zijn over de geleverde prestaties. De hoofdbeklaagde gebruikte minderwaardig Chinees materiaal dat hij liet aanvoeren en dat niet voldeed aan de EU-normen. Sommige onderaannemers weigerden het zelfs nog te gebruiken tijdens de werken.

Uit getuigenissen van het financieel onderzoek bleek de hoofdbeklaagde ook te frauderen door valse facturen op te stellen en belegde hij zijn criminele opbrengsten in vastgoed in Italië.

c) Slachtoffers

Bij de controles van politie en inspectiediensten werden er vijftien Chinese slachtoffers geïntercepteerd van wie de meesten zich in een irreguliere verblijfsituatie bevonden. Sommige slachtoffers hadden valse Spaanse of Italiaanse verblijfsdocumenten. Een van de slachtoffers bezat een vervalst paspoort dat volgens zijn verklaringen aangemaakt werd in de Chinese ambassade in Milaan.

Sommige slachtoffers hadden veel vertrouwen in de hoofdbeklaagde. Ze waren afkomstig uit dezelfde streek in China en spraken hetzelfde dialect. De hoofdbeklaagde maakte hier misbruik van en slaagde erin ze te manipuleren en onder zijn controle te houden.[323]

De slachtoffers werden volledig in het zwart met cash geld betaald. Hun leef- en arbeidsomstandigheden waren mensonwaardig. Ze logeerden op de bouwwerf zelf in precaire omstandigheden. Er was geen sanitair of verwarming, zelfs niet tijdens de winter. De bouwwerf voldeed aan geen enkele verplichte veiligheidsnorm. Het meest noodzakelijke veiligheidsmateriaal zoals beschermingsschoenen en -kledij was niet ter beschikking.

Slachtofferverklaring

Verschillende slachtoffers moesten werken om hun smokkelschulden af te betalen.[324] Na hun smokkelreis werden ze door een begeleider aan de bouwwerf afgezet en kregen ze de boodschap mee om alle opdrachten uit te voeren die hij hen opdroeg.

Een van de slachtoffers verklaarde dat hij voor zijn smokkeltraject 18.000 euro moest betalen. Deze geldsom had hij vooraf volledig geleend bij geldwoekeraars aan een rente van 10%. Het geld dat hij verdiende, stuurde hij naar zijn familie in China die er de geldwoekeraars mee afbetaalde. Hij was vanuit China naar Frankrijk gevlogen en bij zijn aankomst werd zijn paspoort afgenomen. Vervolgens werd hij vanuit Frankrijk naar België vervoerd en aan een bouwwerf afgezet. Hij kreeg er eten en onderdak en begon na twee dagen te werken. Hij wist totaal niet voor wie hij werkte. Hij deed zijn job en kreeg zijn geld. Een half jaar lang heeft hij op die manier op drie verschillende werven gewerkt. Hij kon geen namen of plaatsen geven waar hij gewerkt had. Op de laatste bouwwerf werkte hij sinds een maand en verdiende hij 2 euro per uur. Hij moest er twaalf uur per dag werken, zeven dagen op zeven. Hij voelde zich wel

322 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 114-115.

323 Zie dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.2.

324 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, p. 29.

bedrogen want in China was hem verteld dat hij in Europa 10 euro per uur kon verdienen. Hij was niet geïnteresseerd in het slachtofferstatuut mensenhandel, zelfs niet nadat hij een slachtofferbrochure en uitleg had gekregen via een Chinese tolk. Het slachtoffer kreeg een bevel om het grondgebied te verlaten en werd naar het station gebracht.

Slachtofferstatuut

De meeste slachtoffers legden relevante verklaringen af maar verschillenden weigerden het slachtofferstatuut mensenhandel omdat ze nog steeds blindelings vertrouwen hadden in de Chinese hoofdbeklaagde.[325] De slachtoffers die wel geïnteresseerd waren, werden doorverwezen en kregen het slachtofferstatuut mensenhandel.

2. MENSENSMOKKEL

2.1. | Albanees smokkelnetwerk Brussel

In dit Brussels mensensmokkeldossier met feiten van 2012 en 2013 gebruikte een Albanees smokkelnetwerk verschillende parkings langs de E40-autosnelweg richting Belgische kust om vooral Albanese onderdanen naar het Verenigd Koninkrijk te smokkelen. Opmerkelijk daarbij is dat de Albanezen[326] op legale wijze naar België reisden en er legaal verbleven, om dan illegaal gesmokkeld te worden en in de illegaliteit terecht te komen.[327] Het dossier werd beoordeeld door de correctionele rechtbank van Brussel op 25 november 2013[328].

2.1.1. | Crimineel netwerk

De smokkelaars baatten een zogenaamd reisbureau uit voor Albanese reizigers. De hoofdbeklaagde beschikte over een netwerk van contacten met smokkelaars in Albanië en het Verenigd Koninkrijk. Ook in België werkte hij samen met een Iraaks-Koerdisch smokkelnetwerk, dat zelf ook reizigers aanleverde uit de regio van Indo-Pakistan, Afghanistan en Iran. Uit de telefoontap bleek dat hij zijn "stiel", zoals hij zijn smokkelactiviteiten zelf bestempelde, al zeven jaar uitvoerde.

In Albanië contacteerden de familieleden van de Albanese reizigers de smokkelaars om voor een prijs tussen 3.000 en 3.500 euro een transport van België naar het Verenigd Koninkrijk te regelen. De gesmokkelden moesten dat vóór hun vertrek betalen aan de broer van een van de beklaagden, een politieman in Tirana.

De Albanezen reisden meestal via de luchthaven van Charleroi naar België waar ze door de smokkelaars werden opgevangen in hotelletjes. Nadien werden ze overgedragen aan Koerdische smokkelaars, die hen naar een parking voerden en hen daar in de vrachtwagens plaatsten. Vaak waren dat koelwagens. Bij plaatsgebrek in de vrachtwagens moesten de reizigers per twee in de koffer van een auto plaatsnemen.

Er werden uitzonderlijk ook smokkeltransporten 'met garantie' georganiseerd tussen België en het Verenigd Koninkrijk. Bij zo'n transport was de vrachtwagenchauffeur op de hoogte en werden de gesmokkelden niet in een koelwagen verstopt. De prijs voor de garantie schommelde tussen de 5.000 en 5.500 euro. De gesmokkelden waren meestal afkomstig van de regio van Indo-Pakistan en Afghanistan en werden ook in dat geval vooral via Koerdische smokkelaars aangeleverd en gesmokkeld.

2.1.2. | Opstart dossier

De wegpolitie werd 's nachts op 8 januari 2013 opgeroepen naar de parking van Groot-Bijgaarden langs de E40 en intercepteerde er drie Albanezen in een auto die, volgens telefonische getuigenissen, personen in een vrachtwagen hadden gestopt. Vijf Indiërs werden uit de koelwagen gehaald die naast de auto stond.

Bij het uitlezen van de gsm's van de drie Albanezen stelde de politie indicaties van mensensmokkel vast. De informatie van de centrale dienst van de federale politie betreffende de smokkeltransporten met Albanese trafikanten in Waasmunster, Zeebrugge en Kalken in

325 Zie dit deel, hoofdstuk 3, punt 1.2. en Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 33-34.
326 Meer informatie met betrekking tot asielzoekers en vluchtelingen uit Albanië: zie ook jaarverslag *Migratie in rechten en cijfers 2015*.
327 Bulletins schriftelijke vragen en antwoorden, *Parl. St.*, Kamer, QRVA 54/026, 26 mei 2015, pp. 192-195., beschikbaar via volgende link www.dekamer.be/QRVA/pdf/54/54K0026.pdf. Dit antwoord werd verstrekt door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie op basis van de gegevens van de Dienst Vreemdelingenzaken naar aanleiding van een vraag over smokkelintercepties bij transmigratie naar een ander land. Opmerkelijk is dat in 2013 er van de 1.329 geïntercepteerde personen er 151 personen de Albanese nationaliteit hadden. In 2014 werden 1.891 personen geïntercepteerd waarvan 155 de Albanese nationaliteit hadden.
328 Corr. Brussel, 25 november 2013, 51ste k. Zie ook hoofdstuk 4 van dit deel, punt 2.

december 2012 en januari 2013 bevestigden die indicaties later. Bij verder telefoononderzoek doken een aantal oproepnummers op die verband hielden met feiten van mensensmokkel binnen het Albanese milieu.

2.1.3. | Onderzoek

a) Telefoontap

De gegevens van de telefoontap leverden voldoende bewijsmateriaal over de rol van de hoofdbeklaagde in het smokkelnetwerk en zijn internationale contacten. Hij regelde de financiële afspraken met de klanten en met de Koerdische smokkelaars.

Daarnaast gaf de telefoontap ook een beeld van hoe de smokkelaars met hun 'klanten' omgingen. De gesmokkelden werden opgedragen om tijdens hun transport naar het Verenigd Koninkrijk hun paspoorten te vernietigen. Bij een interceptie door de politie moesten ze verklaren minderjarig te zijn. De telefoontap capteerde ook herhaaldelijk gesprekken waarin de gesmokkelden zich beklaagden over de koude en het gebrek aan zuurstof, water en eten.

De smokkelaars waren zich bewust dat hun telefoongesprekken afgeluisterd werden. Ze spraken met codewoorden en maakten afspraken voor verdere besprekingen via Skype waarvan ze wisten dat het moeilijker kan afgeluisterd worden.[329]

b) Financieel onderzoek[330]

Een bevraging bij verschillende wisselkantoren toonde aan dat er tussen januari 2012 en mei 2013 geldbedragen werden overgemaakt op naam van de smokkelaars. Verschillende van die bedragen konden formeel gelinkt worden aan uitgevoerde mensensmokkeltransporten. De meeste bedragen waren bestemd voor de hoofdbeklaagde.

De telefoontap legde zijn werkwijze bloot. In meerdere gesprekken vroeg hij zijn 'klanten' om het geld - dat voor hem bestemd was - naar België over te maken op naam van iemand anders: een handlangers of zelfs 'klanten' die in afwachting van hun oversteek naar het Verenigd Koninkrijk in Brussel verbleven. Het geld werd dan door deze personen afgehaald en aan de hoofdbeklaagde overhandigd. Op die manier liet hij geen spoor achter van zijn eigen identiteit voor het geval de politiediensten verder onderzoek bij Western Union zouden uitvoeren. Er werden immers geen transacties op zijn eigen naam geregistreerd. Zo kon hij niet in verband gebracht worden als bestemmeling van deze transfers. Hij paste deze werkwijze ook toe om geld te verzenden naar familie of medewerkers in Albanië.[331]

De speurders moesten dus concluderen dat ze een onvolledig beeld van de criminele geldstromen hadden, aangezien het enkel de opzoekingen op naam van de gekende smokkelaars waren.

2.1.4. | Gesmokkelden

Het smokkeltransport in koelwagens was extreem gevaarlijk en oncomfortabel. Onder de slachtoffers bevonden zich niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en families met kleine kinderen die zich sowieso al in een extra kwetsbare positie bevonden. Ze bestierven het bovendien van de koude. Toen ze dat tijdens het transport per sms meldden aan de beklaagden, deden die dat af als "kleinzerigheid" of antwoordden ze met de veelzeggende woorden: "jullie wisten waar jullie aan begonnen!".

a) Gezinssmokkel

Uit de telefoontap kwamen verschillende transporten van families met kleine kinderen naar voren en de 'beheersmatige' wijze waarop de smokkelaars dit regelden, alsof het producten waren. Zo telefoneerde een smokkelaar naar de hoofdbeklaagde om te vragen of hij een familie van vader, moeder en twee kleine kinderen van zeven en acht jaar mocht smokkelen. Hij antwoordde dat dat geen probleem was, maar dat de familie wel "slaappillen moest voorzien".

Er waren op Belgische grondgebied ook verschillende intercepties van moeders met kleine kinderen, die daarbij een bevel kregen het grondgebied te verlaten.[332] In Dendermonde werden aan de parking van Kalken langs de E17-autosnelweg negen slachtoffers uit een koelwagen gehaald, onder wie een Albanese moeder met haar twee kinderen van zes en zeven jaar.

329 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 59-60.
330 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.4.; Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 44-56.
331 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2011, *Het geld dat telt*, p. 22.
332 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.2.

In Frankrijk werd een Albanese moeder met haar drie kinderen van drie, zes en zeven jaar tweemaal na elkaar geïntercepteerd. Een eerste maal op 18 februari 2013 toen werknemers van een havenbedrijf in Ernee (Frankrijk) een groep gesmokkelden van twee Iraniërs en negen Albanezen ontdekten en de politie verwittigden. De chauffeur van een vrachtwagen had rust genomen langs de pechstrook op de E17-autosnelweg waar de gesmokkelden vermoedelijk in zijn laadbak waren gekropen. Op 11 maart 2013 werden de moeder en haar drie kinderen, samen met andere leden van dezelfde groep gesmokkelden, in Coquelles (Frankrijk) een tweede maal geïntercepteerd door de Franse politie. Ditmaal zaten ze in een koelwagen verstopt en waren het zes Albanese slachtoffers.

b) Niet-begeleide minderjarige vreemdeling[333]

Bij een interceptie in Zeebrugge werden drie personen uit een afgesloten koelcontainer gehaald. De werknemers van een havenbedrijf ontdekten bij het lossen van een koelcontainer met voeding drie gesmokkelden en verwittigden de zeevaartpolitie van Zeebrugge. De slachtoffers waren een Albanees, een Pakistaan en een elfjarige Afghaanse jongen die daarvoor al onder toezicht stond van de dienst Voogdij maar was weggelopen uit de jeugdinstelling. De politie contacteerde de Dienst Vreemdelingenzaken waarop dienst Voogdij de niet-begeleide minderjarige nogmaals ophaalde. Uit het dossier blijkt dat de jongen twee dagen later helaas opnieuw weggelopen was.

2.2. | Indo-Pakistaans smokkelnetwerk Brussel

In dit Brussels mensensmokkeldossier met feiten van augustus 2011 tot januari 2012 smokkelde een Indo-Pakistaans netwerk vooral Indiase slachtoffers naar het Verenigd Koninkrijk. Het dossier werd beoordeeld door de correctionele rechtbank[334] en het hof van beroep van Brussel[335].

2.2.1. | Crimineel netwerk

Een Indo-Pakistaans smokkelnetwerk opereerde op verschillende parkings langs de E40 richting Belgische kust. Die parkings vormden het toneel van een concurrentiestrijd tussen Indo-Pakistaanse en Koerdische smokkelaars.[336] Die laatsten beschouwden de parkings als hun crimineel territorium waarvoor de andere smokkelaars bij gebruik huurgeld moesten betalen. Verschillende Indo-Pakistaanse smokkelaars weigerden dat wat ook in dit dossier geregeld aanleiding gaf tot zware vechtpartijen op de parkings.

De Indo-Pakistaanse smokkelleider zette 'smokkelloopjongens'[337] in die hand- en spandiensten leverden aan de smokkelaars. Deze smokkelloopjongens verzamelden de 'klanten' op de parkings en hielpen hen om in de vrachtwagens te kruipen of zich in koelwagens te verstoppen. Deze loopjongens zijn meestal zelf ook toekomstige 'klanten' die voor hun diensten een financiële compensatie voor hun eigen transport krijgen in de vorm van een verminderde smokkelprijs of een gratis extra poging.

De smokkelroute startte vanuit India met het vliegtuig naar Moskou waar eerst met een wagen en nadien te voet een EU-grens werd overgestoken. Vandaaruit werd dan verder gereisd met de wagen of vrachtwagen naar Italië. Vanuit Italië reden ze met de auto of de trein naar Brussel. Meestal was de eindbestemming het Verenigd Koninkrijk maar uit de telefoontap bleek dat er ook een tiental verzoeken waren om naar Canada gesmokkeld te worden.

a) Sikhtempel

Een opvallend terugkerend gegeven in de Indo-Pakistaanse smokkeldossiers is de link met de Sikhtempel van Vilvoorde die belangrijk is voor de Indiase gemeenschap. Overdag kunnen de gelovigen er eten, drinken, zich wassen en rusten. Dat maakt dat deze plek ook een aantrekkingskracht heeft op Indiase personen in onwettig verblijf die op doorreis zijn. Vilvoorde kent door de inplanting van deze tempel een groter verloop van Indiërs dan andere steden. Daardoor valt het minder op als gesmokkelden zich er overdag ophouden.

In dit dossier bleken de smokkelaars ook gebruik te maken van de faciliteiten van de Sikhtempel in Vilvoorde. Als *safehouse* was de tempel voor de gesmokkelden goedkoper en minder zichtbaar. Enkelen van de beklaagden werkten

333 Jaarverslag Mensenhandel 2013 *Bruggen slaan*, pp. 65-68.
334 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2012, *Bouwen aan vertrouwen*, p. 80; Corr. Brussel, 11 september 2012, 51ste k., beschikbaar op www.myria.be.
335 HvB Brussel, 30 januari 2013, 13de k.
336 Zie ook dit hoofdstuk punt 2.4.1.d.
337 Zie ook dit hoofdstuk punt 2.4.1.c.

er in de keuken. In en rond die tempel verbleven meerdere personen die naar het Verenigd Koninkrijk probeerden te reizen, in onwettig verblijf. 's Nachts gebruikten de smokkelaars de leegstaande loodsen achter de tempel als *safehouse* voor de gesmokkelden.

b) Criminele infiltratie slachtofferstatuut

Een van de twee hoofdbeklaagden infiltreerde vanuit zijn slachtofferstatuut mensenhandel in het opvanghuis van PAG-ASA, waar hij in december 2011 en januari 2012 was geplaatst, op het moment dat zijn gesprekken via telefoontap afgeluisterd werden.[338] In mei 2011 hadden Indo-Pakistaanse smokkelaars hem onder een trein richting Verenigd Koninkrijk verstopt, wat levensgevaarlijk was. Hij werd opgepakt in Calais en kwam toen in slachtofferstatuut terecht.

Uit de telefoontap bleek dat hij al vanuit het opvanghuis van PAG-ASA bezig was met smokkelactiviteiten en er het reilen en zeilen en het personeel dat er werkzaam was bespioneerde. Door zijn contacten met de politie in de hoedanigheid van zogenaamd slachtoffer was hij ook op de hoogte dat de politiediensten onderzoek voerden naar de Indo-Pakistaanse mensensmokkelaars. Zo sprak hij over de telefoon welke smokkelaars werden afgetapt.

De beklaagde was een van de twee leiders van het smokkelnetwerk. Uit de telefoontap bleek dat hij verantwoordelijk was voor de financiën. Hij kreeg feedback over de al dan niet gelukte smokkeltransporten en gaf de opdrachten aan de smokkelloopjongens.

2.2.2. | Opstart dossier

Het dossier werd opgestart op 29 augustus 2011 bij de interceptie door de spoorwegpolitie van twee Indo-Pakistani die al eerder werden opgepakt en een bevel om het grondgebied te verlaten in hun bezit hadden. Hun telefoonnummers waren beschikbaar zodat op basis van indicaties van mensensmokkel een telefonieonderzoek[339] gevorderd werd om hun contactpersonen te traceren. Ondertussen konden een hele reeks processen-verbaal over intercepties van smokkeltransporten rechtstreeks in verband gebracht worden met dezelfde mensensmokkellijn. Op basis van al die gegevens werden enkele onderzoeken gelast, waarin de verbanden tussen telefoonnummers, gebeurtenissen en personen werden ontleed om de leden van de smokkelorganisatie te identificeren. Vervolgens werd een telefoontap gevorderd en uitgevoerd.

2.2.3. | Onderzoek

a) Telefoontap[340]

De gegevens van de telefoontaps vormden de basis en leverden het bewijsmateriaal om de precieze rol van iedere beklaagde concreet af te leiden. Daarnaast gaven de telefoontaps een helder beeld van de precaire situatie waarin de smokkeltransporten soms verliepen en hoe de afbetalingen geregeld werden.

b) Financieel onderzoek[341]

De afbetalingen van de smokkeltransporten verliepen via het ondergrondse *hawala*-banksysteem. Daarbij stelt een garantiegever op het thuisfront zich borg bij een *hawala*-bankier in het land van bestemming die de betaling uitvoert.[342]

Het *hawala*-systeem is een parallel banksysteem waarbij men vanuit om het even welk land naar om het even welk ander land een bedrag kan overmaken zonder dat hier enig spoor van terug te vinden is. Het systeem is volledig anoniem. Concreet werkt het als volgt. Men geeft het geld voor een bestemmeling in het buitenland aan een *hawala*-bankier in België, meestal verbonden aan een nachtwinkel. Die neemt op zijn beurt contact op met een collega in de buurt van de ontvanger in het land van bestemming. De verzender geeft de referentie van de transactie aan de bestemmeling en die kan het geld gewoon afhalen bij de *hawala*-bankier in het land van bestemming. In werkelijkheid verlaat het geld België niet maar werkt het systeem met een soort tegoed. De bankier van de verzender houdt het geld en de bankier in het buitenland geeft de ontvanger zijn geld in cash valuta. Die laatste bankier noteert echter wel dat hij dat geld nog te goed heeft van de bankier in België. Wanneer

338 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.1.; Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, p. 33.

339 Bij deze telefonie-onderzoek worden enkel de contactgegevens opgespoord en niet zoals bij een telefoontap de inhoud van de telefoongesprekken geregistreerd.

340 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 59-60; Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2009, *In een schijn van wettelijkheid*, p. 64.

341 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.4.; Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 44-56.

342 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2011, *Het geld dat telt*, p. 21.

de volgende keer iemand geld uit dat land naar België wil overmaken, dan gaat dit van het tegoed af. Uiteraard wordt er wel telkens een commissie voor de dienstverlening verrekend.

Nadat een smokkel-loopjongen in dit dossier zelf naar het Verenigd Koninkrijk gesmokkeld werd, nam zijn vader in het Verenigd Koninkrijk een belangrijke rol op: hij regelde de financiële garanties voor de gesmokkelden via het *hawala*-bankieren. Uit de afgetapte telefoongesprekken bleek dat de vader contact opnam met de thuisfamilie van de smokkelkandidaten. Hun familie moest dan een garantie geven dat ze het transport konden betalen. Vaak gebeurde dit doordat de thuisfamilie ofwel cash geld liet zien, ofwel dat het geld daadwerkelijk overhandigd werd. Op dat moment stond de kandidaat 'onder garantie' en kon hij gesmokkeld worden. Eens de smokkel geslaagd was en de kandidaat zich in het afgesproken land van bestemming bevond, betaalde de garantiegever aan de smokkelaars het bedrag via een *hawala*-bankier. Het was de hoofdbeklaagde die in het slachtofferstatuut geïnfiltreerd was die het geld ging afhalen bij de plaatselijke *hawala*-bankier in België.

2.2.4. | Gesmokkelden

De meeste smokkeltransporten verliepen via koelwagens, wat zeer gevaarlijk is. Een proces-verbaal meldt hierover: "Koelwagens hebben een hermetisch afgesloten binnenruimte teneinde de lucht koel te houden. Gelet de grote ruimte van deze koelinstallatie beseffen de klanten vaak niet dat ze in een luchtdichte kamer plaatsnemen. Na enige tijd (afhankelijk van de grootte, het aantal personen, de lading, de luchtdichtheid van de wagen) kan een zuurstoftekort ontstaan waardoor de fysische integriteit van de aanwezige personen gevaar loopt."

De meeste gesmokkelden zijn zelf wel vragende partij voor een transport met een koelwagen omdat die een grotere slaagkans hebben. Sommigen hadden terecht wel grote angst en weigerden in de koelwagen te stappen. In dit dossier wordt wel verwezen naar een transportfirma die zijn koelwagens recent uitrustte met speciale veiligheidshangsloten zodat onbevoegde derden er geen toegang meer tot hebben. Op die manier worden zo'n levensgevaarlijke smokkeltransporten uitgesloten.

In dit dossier bevonden zich bij de smokkeltransporten enkele niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en families met kleine kinderen. Ze zaten wel niet in een koelwagen.

a) Gezinssmokkel[343]

Uit de telefoontap bleek dat op 9 december 2011 twee smokkel-loopjongens samen met een familie vanaf de parking van Drongen langs de E40-autosnelweg naar het Verenigd Koninkrijk gesmokkeld werden. In de telefoongesprekken legt de loopjongen uit dat de familie lawaai was beginnen te maken zodat de chauffeur de politie gebeld had.

b) Niet-begeleide minderjarigen[344]

Bij verschillende smokkeltransporten werden twee Iraanse zeventienjarige jongens en een Indo-Pakistaanse jongen geïntercepteerd door de politie. Ze werden via de Dienst Vreemdelingenzaken doorverwezen naar dienst Voogdij.

De Indo-Pakistaanse jongen legde bij zijn verklaringen zijn smokkeltraject uit. Hij leefde in een klein dorpje in de omgeving van een stad. Eind 2010 wenste hij te vertrekken naar het Verenigd Koninkrijk om een job te zoeken. Daar woonde trouwens een deel van zijn familie. De smokkelaars vroegen 8.000 euro voor een smokkelreis wat zijn familie in het herkomstland betaalde. Hij vloog met een vliegtuig naar Moskou in het gezelschap van een smokkelaar die hem bij aankomst zijn paspoort afnam. In Moskou werd hij samen met acht jongens enkele dagen opgesloten. Bij hun vertrek maakten ze eerst een lange voettocht door de bergen en de bossen tot in Slowakije waar ze in een grote vrachtwagen naar Italië verstopt werden. In Italië heeft de smokkelaar hun tegen alle afspraken in achtergelaten en verdween hij. Met behulp van zijn metgezellen kwam de jongen in Italië dan in contact met een Pakistaanse smokkelaar die hem voor 1.500 euro cash met een taxi naar Brussel vervoerde. Daar ontmoette hij ten slotte Sikhs uit het grensgebied tussen India en Pakistan die hem naar de Sikhtempel van Vilvoorde stuurden.

343 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.2.
344 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 65-68.

2.3. | Iraaks-Koerdisch smokkelnetwerk Gent

In dit Gents mensensmokkeldossier met feiten van 2012 en 2013 smokkelde een Iraaks-Koerdisch netwerk vooral Koerden naar het Verenigd Koninkrijk. Het dossier werd behandeld voor de correctionele rechtbank van Gent.[345] Het werd opgestart na de interceptie in volle zee van verstekelingen op een schip onder Deense vlag dat vanuit Gent naar Göteborg voer. In tegenstelling tot de advocaat van de beklaagden concludeerde de rechtbank dat het Belgisch recht van toepassing was omdat het misdrijf op Gents grondgebied had plaatsgevonden.

2.3.1. | Crimineel netwerk

Het Iraaks-Koerdische smokkelnetwerk gebruikte verschillende smokkeltrajecten. De gesmokkelden waren afkomstig uit Irak en Iran en werden via Turkije en Griekenland naar België en Nederland vervoerd. Een alternatieve smokkelroute liep via Marokko naar België waarbij het netwerk valse documenten aanwendde. In België plaatsten de smokkelaars op de parkings langs de autosnelweg de gesmokkelden in vrachtwagens die via Calais naar het Verenigd Koninkrijk reden. De Koerdische smokkelnetwerken domineren de route langs en de parking in Calais. Een alternatieve route liep via Rotterdam met de medeplichtigheid van een Nederlandse buschauffeur. Er werden via Calais ook gesmokkelden naar Scandinavië vervoerd. Er werden in het Verenigd Koninkrijk ook contacten gelegd en onderhandeld over mogelijke nieuwe smokkelroutes.

Dit smokkelnetwerk opereerde op internationaal niveau en beschikte over verschillende buitenlandse contacten en smokkelaars in het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Frankrijk, Griekenland, Turkije, Iran, Irak … De leiding van het smokkelnetwerk lag bij een Britse criminele organisatie die in dit dossier niet kon geïdentificeerd worden. Enkel het Belgische luik van het Koerdische smokkelnetwerk kon ontmanteld worden. Het maakte deel uit van een criminele organisatie die zich ook bezighield met drugs- en wapenhandel.

2.3.2. | Smokkeltransporten met garantie

De smokkelaars boden twee smokkelopties voor de overtocht naar het VK:

- Het zogenaamde *fal* of gewone transport, waarbij de smokkelaars geen garantie voor een geslaagde smokkelovertocht gaven. De kostprijs was tussen 1.500 en 2.500 euro en vooraf te betalen: cash of door het geld in bewaring te geven in Afghanistan, Griekenland of het Verenigd Koninkrijk, of door het over te maken via Western Union.
- Het transport met garantie, waarbij de gesmokkelde een resultaatverbintenis kreeg dat hij zeker en veilig in het Verenigd Koninkrijk zou aankomen. De chauffeur was dan op de hoogte van de aanwezigheid van de gesmokkelden in zijn voertuig. Dit type van smokkeltransport werd het meeste aangeraden door de beklaagden. De kostprijs schommelde tussen 5.000 en 6.000 euro, te betalen bij aankomst op de plaats van bestemming. Het volledige bedrag werd in bewaring gegeven in een wisselkantoor van een *hawala*-bankier of bij een vertrouwenspersoon in Londen. Soms werd een deel cash betaald bij vertrek en werd het saldo overhandigd bij aankomst.

Het smokkelnetwerk bood ook gegarandeerde smokkeltransporten aan voor verre afstanden. Hiervoor kochten ze valse documenten die ze aan hun smokkelklanten leverden. Uit de telefoontap bleek dat ze een leverancier hadden gevonden die valse Nederlandse paspoorten fabriceerde voor 500 euro per stuk, maar de kwaliteit liet te wensen over. Met zo'n paspoort is het voor de gesmokkelden makkelijker om een vliegticket te kopen voor het Verenigd Koninkrijk. Volgens de gesprekken van de telefoontap had een smokkelaar een vals paspoort aangekocht voor 500 € en dit aan de klant doorverkocht voor 1.700 € "waarbij de klant er zich over beklaagde dat de valsheid van het stuk af te lezen was". Een vals paspoort uit Bulgarije of welk land dan ook verkochten de smokkelaars voor 1.500 à 2.000 euro per stuk. In hun gesprekken beweerden ze ook gemakkelijk een visum te kunnen bekomen om naar Marokko te reizen. De kostprijs voor een Schengenvisum vanuit Irak bedroeg 18.000 dollar en een verdere smokkeltrip van Italië naar België was 2.000 euro extra of naar het Verenigd Koninkrijk 4000 euro extra.

2.3.3. | Opstart dossier

In de loop van januari 2012 werden twee verstekelingen aangetroffen aan boord van een zeeschip op weg naar Göteborg (Zweden) en niet naar het Verenigd Koninkrijk. Ze werden ontdekt door twee matrozen die geklop

345 Corr. Gent, 19 juni 2013 (definitief). Zie ook hoofdstuk 4 van dit deel, punt 2 (verstekelingen).

hoorden uit een trailer met Engelse nummerplaat. De twee aangetroffen personen zaten opgesloten in de trailer, die van binnenuit niet kon worden geopend. Ze werden overgedragen aan de scheepvaartpolitie van Gent.

Op basis van de slachtofferverklaringen en de telefoonnummers in de gsm-toestellen van de verstekelingen werd een gerechtelijk onderzoek opgestart. Al gauw kon de hoofdbeklaagde geïdentificeerd worden, wat leidde tot een omvangrijk telefoononderzoek.

2.3.4. | Onderzoek

a) Telefoontap

De gegevens van de telefoontap toonden ook de malafide rol van een tolk aan die in opdracht van de smokkelaars de interviews van de gesmokkelden bij de Dienst Vreemdelingenzaken manipuleerde.[346]

De smokkelorganisatie hield zich niet alleen met mensensmokkel bezig. Uit de gesprekken bleek dat de hoofdbeklaagde handel dreef in verdovende middelen en hiervoor nauw samenwerkte met een andere Koerdische Turks-Iraakse criminele organisatie die vanuit België, Nederland en Frankrijk drugs, wapens en mensen smokkelde naar het Verenigd Koninkrijk. Volgens de Franse politie speelde die organisatie een sleutelrol bij de mensensmokkel in Calais en Duinkerke.

Ze hadden ook contacten met de Koerdische gewapende verzetsbeweging PKK en verwezen in hun gesprekken naar smokkeltransporten van en met de PKK: "Een smokkelaar dacht die jongen [een gesmokkelde] ook met de groep van de PKK mee te sturen. X. [hoofdbeklaagde] zegt dat ze een prijs hebben afgesproken … met de PKK meegaan is geen optie omdat hij dan één à twee weken daar moet blijven."

b) Financieel onderzoek[347]

De telefoontap legde ook een aantal concrete financiële afspraken tussen de smokkelaars bloot. De uitvoerder van de smokkeloperatie kreeg blijkbaar het grootste deel van de opbrengst. In een gesprek met de hoofdbeklaagde verwees een smokkelaar naar hun onderling overleg en stelde dat hij "een transport kan uitvoeren voor 2.200 euro i.p. v. 2.500 euro, waarbij hij 1.700 euro houdt [want hij voert ook uit] en dan kan X [de hoofdbeklaagde] 500 euro voor zichzelf houden."

Het ondergrondse *hawala*-bankieren speelde een belangrijke rol bij de financiële transacties van het smokkelnetwerk. Een beklaagde had een fruitwinkel waar veel cash geld circuleerde. Hij gebruikte zijn winkel voor de *hawala*-financiering. Zo werd in een gesprek met de hoofdbeklaagde gemeld "dat er iemand 15.000 pond naar de winkel zal brengen".

2.3.5. | Gesmokkelden

Er werden weliswaar slechts twee verstekelingen geïntercepteerd, toch leverden de gegevens van de telefoontap een duidelijk beeld op van de verschillende smokkeltransporten. Zo werden zowel meerderjarigen als minderjarigen gesmokkeld, zowel mannen als vrouwen. De smokkelaars maakten gebruik van gewone vrachtwagens, koelcontainers en personenwagens.

Een van de twee verstekelingen verklaarde dat hij voor de overtocht naar het Verenigd Koninkrijk 1.500 euro betaald had. In Pakistan had hij daarvoor al 6.000 euro betaald voor een smokkeltransport naar Europa. Hij was in Peshawar met het vliegtuig naar Karachi (Pakistan) gevlogen en daarna met de bus naar Gawadar, een andere stad in Pakistan, gereisd. Vandaaruit reisde hij met verschillende auto's en te voet via Iran naar Turkije en zo naar Griekenland. In Griekenland verstopten de smokkelaars hem in een vrachtwagen naar Roemenië waar hij opgepakt werd door de politie.

Hij vroeg toen in Roemenië asiel en verbleef er 15 maanden. Hij kreeg er, net zoals de anderen, het voorstel om voor de som van 8.000 euro het statuut van vluchteling te kopen. Hij moest dit betalen aan de Roemeense immigratiedienst. Hij weigerde maar een andere persoon die wel betaalde verkreeg op die manier het vluchtelingenstatuut.

In Roemenië kreeg hij het advies naar een parkje in Brussel te gaan dat tegenover de Dienst Vreemdelingenzaken ligt en waar Koerdische en Afghaanse smokkelaars klanten ronselen om naar het Verenigd Koninkrijk te smokkelen. Hij geraakte in België en betaalde aan deze Koerdisch smokkelaars 1.500 euro voor een overtocht naar het Verenigd Koninkrijk. Helaas werd hij op de verkeerde vrachtwagen gezet en kwam zo op een boot naar Zweden terecht. Na zijn interceptie kreeg hij in België een bevel om het grondgebied te verlaten.

346 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2011, *Het geld dat telt*, pp. 110 en 144.

347 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.4; Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 44-56.

a) Slachtofferstatuut

De andere geïntercepteerde verstekeling gaf de politie relevante informatie zoals de telefonische contactgegevens van de smokkelaars en verkreeg het slachtofferstatuut mensenhandel.[348] Over zijn smokkelreis verklaarde hij aan de speurders dat hij in Iran 10.000 euro had betaald om naar het Verenigd Koninkrijk gesmokkeld te worden. Bij zijn vertrek werd hij in een laadbak van een vrachtwagen verstopt die naar Istanbul reed. Daar wachtte een Turkse smokkelaar hem op en verbleef hij een maand in een *safehouse*. Vanuit Turkije reisde hij in de laadruimtes van verschillende vrachtwagens naar Europa. De chauffeurs waren daarvan op de hoogte en coördineerden zelf de overdracht van de ene naar de andere vrachtwagen. Uiteindelijk werd hij in Zeebrugge aan zijn lot overgelaten. Hier legde hij na wat omzwervingen contact met de Koerdische smokkelaars voor een overtocht naar het Verenigd Koninkrijk, maar werd hij verkeerdelijk op een vrachtwagen richting Zweden gezet.

b) Kinderen

De telefoontap bewees dat er over smokkeltransporten met kinderen onderhandeld werd. In een gesprek hierover tussen de hoofdbeklaagde en een smokkelaar zei die laatste: “X [smokkelaar] spreekt over een bergroute van Koerdistan, Irak tot in België en zegt dat ze met wagens werken via Saoudi-Arabië en Marokko. Op de vraag of kinderen ook kunnen, antwoordt Y [hoofdbeklaagde] dat dit geen probleem is.”

2.4. | Afghaans smokkelnetwerk Brussel

In dit Brussels mensensmokkeldossier met feiten van 2012 smokkelde een Afghaans netwerk vooral Afghanen, Iraniërs en Pakistani naar het Verenigd Koninkrijk en Scandinavië. Het dossier werd beoordeeld door de correctionele rechtbank[349] en het hof van beroep van Brussel[350].

348 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.1.
349 Corr. Brussel, 7 augustus 2013, 51ste k.
350 HvB Brussel, 12 februari 2014, 13de k.

2.4.1. | Crimineel netwerk

Een Afghaans smokkelnetwerk opereerde op verschillende parkings langs de E40 richting Belgische kust voor haar smokkelactiviteiten. De gesmokkelden werden vanuit Calais (Frankrijk) door de smokkelaars overgebracht naar Belgische parkings om hen daar op vrachtwagens richting kust en het Verenigd Koninkrijk te plaatsen.

Het netwerk maakte deel uit van een internationale smokkelorganisatie die zorgde voor de aanvoerroutes van de gesmokkelden vanuit Afghanistan en de omliggende landen naar Europa. De route startte in Afghanistan en verliep over land naar Iran, Turkije, Griekenland en Italië. De reis duurde vijf of zes dagen. Van Afghanistan tot Griekenland bedroeg de prijs 3.500 euro, van Griekenland naar Italië 4.500 euro.

In Italië contacteerden de gesmokkelden het smokkelnetwerk dat in België actief was en kregen ze richtlijnen om tot in Brussel te geraken. Er werd ook onderhandeld over de prijs van het bijkomend smokkeltraject. In Brussel konden ze dan overnachten in een *safehouse* en werden ze nadien in een park verzameld in de omgeving van de autosnelwegparking langs de E40 in Drongen.

Het smokkelnetwerk was een criminele organisatie bestaande uit een smokkelleider en twee co-leiders. Het trio was elk afzonderlijk uit Frankrijk ontvlucht waar ze als verdachten geseind stonden in verschillende mensensmokkeldossiers. De leider had daarvoor in Frankrijk in opdracht van een Koerdische smokkelorganisatie gewerkt en schuwde het geweld niet. Het drietal runde hun activiteiten als een echte business-unit en verzorgde de internationale aanvoer van de gesmokkelden. Het had contacten met dienstverleners en smokkelaars in Italië, Frankrijk, Griekenland, Rusland, Afghanistan, Irak, Iran, Pakistan en het Verenigd Koninkrijk. . In Afghanistan konden die dienstverleners hen bijvoorbeeld toeristenvisums voor Turkije of valse Italiaanse paspoorten leveren. Soms werkten ze samen op basis van exclusiviteitsclausules Een van de co-leiders werd pas later in Italië gearresteerd op basis van een internationaal aanhoudingsmandaat en uitgeleverd aan België.

a) Machtsbasis herkomstland

De Afghaanse smokkelleider had een sterke machtsbasis in Afghanistan. Hij was zelf in 2007 sergeant geweest in het Afghaanse leger maar dankte zijn prestige vooral aan zijn vader die als legergeneraal een hoge functie vervulde

in de Afghaanse samenleving. Zijn vader speelde zelf een relevante rol in de smokkelorganisatie door de criminele vermogens van zijn zoon wit te wassen.[351] Hij liet ook familieleden van smokkelklanten die niet of onvoldoende betaald hadden, aftuigen of bedreigen. Niemand durfde tegen hen in te gaan, ook zijn medebeklaagden niet.

Mensensmokkel is blijkbaar sterk ingebakken in de Afghaanse samenleving. Uit de telefoontap bleek dat een Afghaanse politieofficier misbruik maakte van zijn functie om te bemiddelen voor zijn gesmokkelde zoon en een prijsvermindering kreeg. Hij wenste de smokkelaars niet te betalen omdat zijn zoon niet de juiste eindbestemming had bereikt en telefoneerde naar de smokkelleider: "De vader van de gesmokkelde maakt zich bij de smokkelleider bekend als politieofficier. De smokkelleider antwoordt dat hij normaal 2.500 euro vraagt maar nu maar 1.100. Zijn zoon werd bij een eerste smokkelpoging opgepakt door de Franse politie maar bij een tweede maal zal het zeker lukken." Volgens de telefoontap zat er ook een zoon van een Afghaanse kolonel tussen de gesmokkelden.

b) Tolk[352]

Een beklaagde was werkzaam als tolk voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en kreeg driemaal per maand een opdracht. Daarvoor had hij in Afghanistan getolkt voor de internationale vredesmissie en ook voor het Canadese ministerie van Defensie in Afghanistan. Volgens zijn verklaring had hij ook getolkt voor de lijfwachten van de voormalige president Karzai die naar het Westen waren gevlucht. In januari 2013 was hij beginnen werken voor het Amerikaanse leger, op een van hun militaire basissen in Duitsland.

Deze beklaagde woonde in het huis van de Afghaanse smokkelleider en kwam geregeld ter sprake in de telefoontap. Hij dook ook op in een dossier van Hasselt. Uit dit onderzoek bleek dat hij in april 2012 als tolk een Afghaanse kandidaat asielzoeker had geholpen tijdens het interview bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Hij had tijdens het interview foutief vertaald en zelf de gepaste antwoorden gegeven.

Nog volgens de gegevens van de telefoontap had een van hun smokkelklanten, een 18-jarige jongen, in Jalalabad voor het Amerikaans leger als tolk gewerkt.

c) Smokkel-loopjongens als freelancers[353]

De smokkelleider maakte gebruik van smokkel-loopjongens die als smokkelklant er zelf verschillende mislukte smokkelpogingen hadden op zitten en wachtten op een nieuwe smokkelpoging. Er was een toevloed aan smokkelklanten en de smokkelleider was op zoek naar nieuw smokkelpersoneel dat hen kon helpen om de gesmokkelden vanuit Frankrijk naar België te transporteren en daarna naar de parkings te brengen.

De smokkel-loopjongens moesten de gesmokkelden in Frankrijk ophalen en naar de parking brengen. Zelf kenden ze de route en de problemen onderweg goed. En op deze wijze hadden de smokkelleiders via dit tussenniveau een systeem uitgewerkt dat de pakkans en het risico voor de smokkelaars reduceerde. De smokkel-loopjongens kregen in ruil een financiële compensatie en moesten minder betalen voor hun eigen latere smokkeltransport.

d) Criminele territorium: parkings[354] en bossen

De autosnelwegparking van Drongen, nabij Gent, vormde de centrale verzamelplaats waar de gesmokkelden door de smokkelaars in de vrachtwagens werden verstopt. Volgens de gesprekken van de telefoontap moesten de gesmokkelden zich wel eerst schuilhouden in "De Kamer", zoals de smokkelaars het noemden. Dat was een afgelegen en bouwvallige chalet ergens in de omgeving van de autosnelwegparking langs de E40 in Drongen. De chalet deed dienst als opvangplaats voor te smokkelen personen. De smokkelaars moesten zelf deze plaats vermijden. Bij de start van de smokkeloperatie, als ze in vrachtwagens werden gezet, kregen de gesmokkelden de opdracht om zich naar het nabijgelegen maïsveld te begeven.

Deze parkings vormden het strijdtoneel tussen de verschillende operationele smokkelnetwerken. Een van de co-leiders van het Afghaanse smokkelnetwerk beschouwde zich als de heerser over het crimineel territorium van de parking van Drongen. Hij werkte nauw samen met de Afghaanse smokkelleider waarmee hij afspraken had gemaakt over de huurgelden die hij hem zou betalen voor het gebruik van de parking. Verschillende smokkelaars weigerden huurgeld te betalen voor het gebruik van de parking wat aanleiding gaf tot zware incidenten en vechtpartijen waarbij vuurwapens gebruikt werden.

351 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.4.
352 Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2011, *Het geld dat telt*, pp. 110 en 144.
353 Zie ook dit hoofdstuk punt 2.2.
354 Zie ook verder in dit deel, Externe bijdrage: De strijd tegen de internationale mensensmokkel.

Ook de bossen in Saint-Omer in Noord-Frankrijk waren een centrale verzamelplaats voor de smokkelnetwerken die vanuit Calais werkten. Er was een grote toestroom van mogelijke smokkelklanten op deze plaats. De andere co-leider beschouwde zich als de heerser over het crimineel territorium van die bossen. Dat gaf aanleiding tot zware incidenten met vuurwapens waarbij een concurrerende smokkelbende erin slaagde de heerschappij over de bossen over te nemen. Voor de smokkelleider zelf was de herovering van dit bos een belangrijke prioriteit en hij zag het als een opportuniteit om zijn mensensmokkelactiviteiten uit te breiden in samenwerking met zijn co-leiders. Ze kochten nieuwe wapens en slaagden erin de andere smokkelbende te verdrijven. Vanaf toen schakelden de smokkelleiders bewakers in om hun territorium te beschermen.

e) Transporten met garantie

Het smokkelnetwerk organiseerde naast gewone smokkeltransporten ook transporten 'met garantie'. De kostprijs voor een transport met garantie naar het Verenigd Koninkrijk bedroeg 7.000 à 8.000 euro. Het netwerk hechtte veel belang aan hun reputatie bij hun klanten. In de telefoontap zeiden ze hierover: "De dienstverlening met garantie moet betrouwbaar werk zijn want anders krijgen we een slechte naam."

De garantie hield in dat ze na een mislukte smokkelpoging het recht kregen op een nieuwe poging. Ze hadden wel een eigen interpretatie wat een mislukt transport betekende. De gesmokkelden kregen enkel een nieuwe smokkelpoging wanneer ze door de politie geïntercepteerd werden vóór het betreden van het grondgebied van het Verenigd Koninkrijk. Vanaf dat moment moesten ze immers hun plan trekken en was het hun probleem niet meer.

De smokkelaars leverden ook transporten met garantie naar Scandinavië, de Verenigde Staten en Canada. Hiervoor werkten ze samen met andere smokkelaars. Ze kenden in België een smokkelaar die gegarandeerde transporten met het vliegtuig organiseerde en met succes Indo-Pakistanen naar Canada gesmokkeld had en op zoek was naar Afghaanse klanten. De smokkelaars moesten hem 6.500 euro voor een gegarandeerd transport naar Canada en rekenden hun klanten hiervoor 12.000 euro aan. Een andere smokkeloptie verliep via Spanje naar Canada. In Spanje moesten de gesmokkelden dan wel via contactpersonen van de smokkelaars hun vals paspoort regelen, wat een week tot een maand kon duren.

2.4.2. | Opstart dossier

Dit dossier is opgestart op basis van politionele informatie die aantoonde dat een nieuwe Afghaanse mensensmokkelorganisatie het gat in de criminele markt had opgevuld[355] na de gerechtelijke ontmanteling van een Koerdische smokkelorganisatie die aan bod komt bij de bespreking van de rechtspraak in dit verslag[356].

Daarop werd een telefonieonderzoek gevorderd en een rechtstreeks verband gelegd met enkele processen-verbaal van intercepties van smokkeltransporten. Concreet werden twee smokkeltransporten teruggevonden met linken met deze nieuwe smokkelorganisatie. Naar aanleiding van deze feiten werden door de politie drie telefoonnummers ontdekt die een duidelijke match hadden met de nieuwe Afghaanse smokkelorganisatie zodat een telefoontap kon uitgevaardigd worden.

2.4.3. | Onderzoek

a) Telefoontap

De smokkelleider besefte dat hij afgeluisterd werd en ging heel voorzichtig te werk. Wanneer hij op de parking aanwezig was, maakte hij meestal gebruik van de gsm's van de andere smokkelaars of die van de gesmokkelden. Tijdens de smokkeloperaties liet hij zijn eigen gsm-toestel thuis of schakelde hij zijn toestel uit. Zo vermeed hij dat de politie zijn toestel of nummer op smokkelgevoelige plaatsen kon detecteren. In hun gesprekken spraken ze ook concrete tijdstippen af om verdere afspraken online te bediscussiëren op Skype waarvan ze weten dat het moeilijk kan afgeluisterd worden.[357] Indien iets dringend moest geregeld worden, zeiden ze tegen elkaar: "Kom via Skype praten. Oké, ik kom over vijf minuten."

Het onderzoek van de telefoontap kon wel genoeg bewijsmateriaal aanleveren over de perfide handelswijze van de smokkelaars om louter maximale winst te realiseren. Ze waren goed op de hoogte van de Belgische regelgeving en het reëel gevoerde smokkelbeleid. Dat bleek bijvoorbeeld uit deze gesprekken van de smokkelaars uit de telefoontap: "Waarom smokkel via België? Die klant gaat via België, als die opgepakt wordt gaat hij na een half uur vrijgelaten worden. (noot: via een bevel om

355 *Ibidem.*
356 Zie hoofdstuk 4 van dit deel, punt 2 (Indiase smokkelbende in nauwe samenwerking met de smokkelnetwerken).
357 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, p. 60; Zie ook de externe bijdrage over smokkel aan het einde van hoofdstuk 3 van dit deel.

het grondgebied te verlaten[358]) Ik heb hem via België gestuurd omdat hij zo geen problemen zal krijgen, als hij onderschept wordt gaat er niks gebeuren behalve het feit dat hij iets later gaat aankomen. Heb je mij verstaan?"

De smokkelaars waren ook goed op de hoogte van de werking van het systeem bij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen waarop ze gretig op inspeelden: "Indien ze opgepakt werden; geen probleem; je moet hen vertellen dat als ze oversteken ze zich als minderjarige moeten opgeven. Ze worden vervolgens naar een opvanghuis gebracht. Daar moeten ze een treinstation zoeken en vervolgens kunnen wegvluchten uit het opvanghuis. Je moet ze dat goed wijsmaken."

Uit de telefoontap bleek ook dat de Afghaanse smokkelaars op verzoek een Al Qaeda-sympathisant gratis meesmokkelden naar het Verenigd Koninkrijk, samen met een gezin. Ze beschouwden dit als "een vorm van liefdadigheid".

b) Financieel onderzoek[359]

De smokkelopbrengsten van de smokkelleider bedroegen zo'n 10.000 euro per week. Dat beweerde hij zelf in de afgetapte gesprekken. Deze opbrengsten maakte hij via een *hawala*-bankier in Londen over aan zijn ouders in Kaboel (Afghanistan) waar ze het crimineel geld voor hem beheerden en voornamelijk in vastgoed belegden. Daarnaast beweerde de smokkelleider in de telefoontap dat hij in het Verenigd Koninkrijk over een vermogen beschikte van 20.000 à 25.000 pond. Hij had ook net in Oostende een carwash gekocht voor 95.000 euro. Volgens hem kon je als eigenaar van een carwash gemakkelijker verblijfsdocumenten krijgen: "Je zult als betrouwbaar beschouwd worden".

De smokkeltransporten leverden veel geld op. Uit de gesprekken bleek "dat de reizigers eerst oké moeten gemaakt worden alvorens de organisatie hen op transport kan zetten". Dat betekende dat de betalingen van de smokkelprijs moesten geregeld zijn. Het geld moest in bewaring gegeven worden bij een betrouwbaar tussenpersoon voor de smokkelaars en de smokkelklanten. Meestal was dit een *hawala*-bankier. Eens de smokkel met succes uitgevoerd werd, ontving de smokkelleider het geld dat in bewaring was gegeven.

Voor de onderlinge financiële transacties tussen de smokkelaars maakte de smokkelleider gebruik van Western Union. Hiervoor gebruikte hij de identiteitskaarten van een aantal medeleden van de organisatie die hier wettelijk verbleven en door hun statuut (subsidiaire bescherming of vluchteling) over de nodige documenten beschikten. Een betrokken medebeklaagde verklaarde: "... Dat sms-bericht werd mij doorgestuurd door X. [smokkelleider]. Om redenen dat X. over geen verblijfsdocumenten beschikte, liet hij geld overmaken op mijn naam. Ik kreeg bijgevolg per sms de gegevens die ik nodig had om het overgemaakte geld af te halen."

2.4.4. | Gesmokkelden

De gegevens van de telefoontap en de observaties bevestigden dat het smokkelnetwerk erg actief was. Soms werden er zestien personen op één nacht gesmokkeld. Ze smokkelden hele gezinnen met baby's en zwangere vrouwen en ook vele minderjarigen. Voor hun transporten maakten ze gebruik van gewone vrachtwagens met zeil en luxewagens, maar ook koelcontainers en vriezers. De smokkelaars beweerden van zichzelf dat ze 'klantgericht' werkten, zeker bij de Afghaanse klanten, waarbij ze in Brussel voor degelijk logement zorgden en geen geweld gebruikten.

In werkelijkheid bekommerden de smokkelaars zich niet altijd over het lot van hun smokkelklanten, zeker als ze niet van Afghanistan afkomstig waren. Zo bleek uit de telefoontap dat de gesmokkelden geregeld klaagden over de koude, de honger of het feit dat ze aan hun lot werden overgelaten. Dat was ook het geval bij een gezin. De enige reactie van de smokkelleiders was dat ze moesten lachen met de penibele situatie waarin deze mensen zich bevonden.

a) Discriminatie

De Afghaanse smokkelaars hadden een discriminerende attitude ten aanzien van hun smokkelklanten. De vraagprijs voor een overtocht vanuit België naar het Verenigd Koninkrijk werd bepaald op basis van de etnische afkomst van de klanten. De smokkelleider vroeg aan Vietnamezen 3.000 euro, aan Iraniërs tussen 2.000 en 2.500 euro en aan Indo-Pakistani 1.500 euro.

Afghanen zelf betaalden naargelang hun familiale toestand en hun etnische afkomst. De Afghaanse smokkelaars waren zelf Pathanen en gaven deze bevolkingsgroep "als broeders" een voorkeursbehandeling. Ze moesten

358 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.1.; Bulletins schriftelijke vragen en antwoorden, *Parl. St.*, Kamer, QRVA 54/026, 26 mei 2015, pp. 192-195., beschikbaar via volgende link www.dekamer.be/QRVA/pdf/54/54K0026.pdf.

359 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.4.; Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 44-56.

het minste betalen en werden in groep gesmokkeld. Een andere bevolkingsgroep van Afghanistan, de Hazara, werden zelfs als klant geweigerd omdat ze als "onbetrouwbaar" beschouwd werden en gevreesd werd dat ze niet zouden betalen.

Oudere smokkelklanten moesten ook meer betalen omdat deze mensen minder mobiel waren. Zo moest een zestigjarige man voor een smokkeltransport zonder garantie naar het Verenigd Koninkrijk 2.500 euro betalen. Een smokkeltransport met garantie, waarbij de chauffeur op de hoogte was, liep op tot 6.000 à 7.000 euro..

b) Bescherming van jonge vrouwen en minderjarige jongens tegen verkrachting

Uit de telefoontap bleek dat mooie jonge vrouwen onderweg tijdens hun smokkelreis dreigden verkracht te worden. De Afghaanse smokkelaars troffen speciale maatregelen om de jonge Pathaanse vrouwen te beschermen. Daarvoor stuurden ze speciaal een mannelijke reisbegeleider mee tijdens de smokkeltrip of lieten ze de vrouwen meereizen met mannelijke streekgenoten die een oogje in het zeil moesten houden. De smokkelleider sprak hierover in een concreet geval: "Ze is een jong meisje en het is slecht met Punjabi (Sikhs van Indo-Pakistan) te komen. Ik heb hen gesproken en ze zeiden zelf dit jonge meisje niet mee te nemen want ze zou onderweg problemen ondervinden. Aan de grens zijn er de Koerdische smokkelaars en kan er van alles gebeuren. De smokkelleider antwoordde dat als er een mannelijke begeleider bij is, dan is er niets aan de hand. Hij vervolgde dat er morgen twee jongens kwamen uit Laghman (dezelfde streek als de Pathaanse vrouw). Ik zal haar met hen laten komen."

Iraanse jonge vrouwen kregen in dezelfde situatie niet dezelfde bescherming. Integendeel, in de telefoontap maakten de smokkelaars hierover zelfs al op voorhand misplaatste opmerkingen en lachten ze met hun penibele situatie.

Daarnaast zaten er in het dossier indicaties van seksueel geweld tegen minderjarige jongens tijdens hun smokkeltransport. Verschillende gesprekken uit de telefoontap bevestigden dat. In een gesprek over een smokkeltransport werd volgende discussie gevoerd: "Vier personen waarvan 2 jongens, zit er een tussen die mag geneukt worden? […] Ze zijn matig. Mag die geneukt worden of niet?"

In een gesprek tussen een smokkelaar en de smokkelleider werd verwezen naar een elfjarige jongen die aan het huilen was. Hierop vroeg de smokkelleider: "Oké, maar hij was aan het huilen, er heeft toch niemand hem te grazen genomen?"

Vermoedelijk regelde de smokkelleider ook een gratis smokkelreis voor een minderjarige naar Frankrijk waarbij de jongen deze achteraf in natura moest afbetalen. Een medewerker telefoneerde op 13 augustus 2012 naar de smokkelleider met de boodschap: "Er zijn een paar mooie jongens en als je wil kan ik ze naar jou sturen. De smokkelleider reageerde: laat maar, eerst eentje via Skype zien en dan zal ik eentje zijn reis helemaal tot Frankrijk vergoeden. Oké, geef mijn nummer aan een van die twee minderjarigen, aan diegene die er heel 'luxe' uitziet."

c) Gezinssmokkel[360]

De smokkeltarieven voor een familie waren duurder omdat ze als gezin samen moesten vertrekken en reizen. De risico's lagen ook veel hoger wanneer er sprake was van huilende kinderen die de omgeving konden alarmeren.

De telefoontap sprak hier boekdelen. Een smokkelaar besprak dit met de smokkelleider: "Wat doen we met het kind van twee jaar? Moeten we ook het volledige bedrag vragen? De smokkelleider antwoordde hierop: Je moet nog extra geld van hem nemen omdat het kind te jong is. Dat is de normale gang van zaken. Als het kind huilt, dan zal het moeilijk worden. We kunnen die slaappillen geven."

Tijdens een gesprek hadden ze het ook over het smokkeltransport van een hoogzwangere vrouw die elk moment kon bevallen: "Die is zwanger en zit in haar achtste of negende maand en vroeg om haar echtgenoot alleen te sturen. De smokkelleider: Zeg hen dat het beter is dat ze niet hier bevalt omdat het met een pasgeboren baby moeilijker wordt, vraag hen om zelfs geen vijf minuten langer hier te blijven."

De smokkelaars toonden geen greintje respect voor het menselijk leven. Hun uitspraken over een baby en haar moeder: "Een van de moeders heeft een baby van drie à vier maand oud en die huilt en huilt. Zal ik haar baby in het bos weggooien? Ik zal haar zeggen: ga door een zwarte geneukt worden en je zal een andere baby krijgen."

De politie intercepteerde in het Verenigd Koninkrijk ook gezinnen met kinderen. Een van de smokkelfeiten die mee de aanleiding vormden voor de opstart van het dossier, was een smokkeltransport van een Iraanse familie (vader, moeder en twee kinderen). Ze werden op 3 januari

360 Zie ook dit deel, hoofdstuk 3, punt 2.2.

2012 ontdekt in een gesloten container te Purfleet in de omgeving van Londen. De chauffeur had een slaappauze genomen op de parking van Groot-Bijgaarden waar de familie in zijn vrachtwagen gekropen was.

d) Niet-begeleide minderjarige vreemdeling[361]

In de telefoontap pochte de smokkelleider erover dat er veel minderjarigen door hen gesmokkeld werden. Op één nacht waren ze erin geslaagd om twaalf minderjarigen te smokkelen. De smokkel van minderjarigen beschouwden ze als een lucratieve business omdat succes verzekerd was omwille van hun kwetsbare positie. In de telefoontap kwam geregeld ter sprake dat ze gerust konden zijn en bij een interceptie vrijgelaten zouden worden.

Verschillende minderjarige slachtoffers die alleen reisden, werden geïntercepteerd door de politie en werden normaliter als niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV) doorverwezen naar dienst Voogdij. Bij verschillende intercepties was de afloop niet altijd duidelijk omdat deze informatie of gegevens dat de normale procedure[362] gevolgd werd in het dossier niet beschikbaar was.

Eén van deze intercepties lag mee aan de basis van de opstart van dit dossier. Op 8 december 2011 werden vier smokkelslachtoffers, waaronder een alleenreizende minderjarige, door de smokkelaars in een afgesloten container gestoken. De smokkelslachtoffers dreigden te verstikken en werden ontdekt nadat een van hen een noodoproep had gedaan.

Begin juli 2012 werd een negenjarige Afghaanse jongen geïntercepteerd die tijdens de bootreis ziek geworden was. Uit de gegevens van de telefoontap bleek dat hij samen met vijf Afghaanse mannen tijdens de nacht van 3 juli door de smokkelaars in een vrachtwagen naar het Verenigd Koninkrijk verstopt werd. Ze kwamen verkeerdelijk op een boot naar Zweden terecht. Nadat de boot reeds 35 uren aan het varen was en de jongen zeeziek was, hebben de Afghanen zich bij de bemanning aangegeven. Bij hun aankomst in Göteborg werden ze door de Zweedse autoriteiten teruggestuurd naar België waar de slachtoffers op 7 juli 2012 opgevangen werden door de scheepvaartpolitie van Zeebrugge.

361 Jaarverslag Mensenhandel 2013, *Bruggen slaan*, pp. 65-68.

362 Zie ook deel 1, externe bijdrage: SOS minderjarige slachtoffers van mensenhandel.

2.5. | Case Asielbureau met Belgische advocaat

Dit dossier dateert van 2004 en heeft een hele procedureslag doorlopen. Een van de beklaagden is een Belgische advocaat. Naast Myria, toen nog het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, heeft ook de Belgische minister van Binnenlandse zaken zich destijds burgerlijke partij gesteld. Het dossier werd beoordeeld door de correctionele rechtbank van Brussel op 2 oktober 2013.[363] De Belgische advocaat werd enkel veroordeeld voor gebruik van valse documenten en vrijgesproken voor mensensmokkel.

Deze case is gebaseerd op een televisie-uitzending van het duidingsprogramma Panorama op de VRT in april 2004. Op basis van de uitzending heeft het Belgisch gerecht nadien een gerechtelijk onderzoek geopend tegen de betrokken Belgische advocaat. Bij een huiszoeking bij de advocaat trof de politie diverse dossiers aan.

In Rusland rekruteerde een reisbureau via advertenties kandidaat-migranten die naar West-Europa wilden emigreren. Het reisbureau bood daarbij een speciale cursus aan voor toekomstige asielzoekers en zette voor de ondersteuning ervan een advocatennetwerk op in de landen van bestemming. Daarbij deed het reisbureau de belofte van een permanente verblijfsvergunning en zelfs jobs in het land van bestemming.

De advertenties werden geplaatst op plaatsen of gelegenheden waar veel volk passeerde. In Rusland werkte het reisbureau bijvoorbeeld nauw samen met banken. In de inkomhal van de banken lag zelfs een reeks brochures waarin per land van bestemming de hele asielprocedure beschreven wordt. Op die manier werden verschillende nationaliteiten te koop aangeboden.

Een Russische vrouwelijke undercoverjournalist wilde dit uittesten en gaf zich uit voor kandidaat-migrant voor België. Ze doorliep als undercoverjournaliste het hele parcours tot en met de asielprocedure in België. De afgesproken prijs was 2.500 euro.

In het reisbureau kreeg de kandidate het verhaal te horen dat in West-Europese landen zoals België volledig levensonderhoud, kosteloos onderwijs en medische zorgen voorzien werden. Na de toekenning van het statuut van vluchteling was een zekere job gegarandeerd. De meisjes kregen ook te horen dat er de mogelijkheid

363 Corr. Brussel (fr), 2 oktober 2013, 54de k. (definitief).

bestond om in een bar te werken. Verder werd gezegd dat er in de landen van bestemming gewerkt werd met een contactpersoon om de kandidaat te begeleiden bij de asielaanvraag. Deze begeleider moest de kandidaten in contact brengen met een advocaat in het land van bestemming, die de procedure goed kende. Die advocaat zou dan het meest passende levensverhaal verzinnen voor de kandidaten. Aan de kandidate werd verder uitgelegd dat ze bij de asielaanvraag moest verklaren dat zij en haar familie bedreigd en geslagen werden en dat de politie weigerde hen te beschermen.

Het reisbureau werkte nauw samen met een bedrijf dat verzekerde gemakkelijk aan een verblijfsvergunning voor België te geraken. Toen de kandidate zich ging informeren bij dat bedrijf, beweerde het goede contacten te onderhouden met het Belgisch consulaat en zo een toeristenvisum te kunnen regelen. De kandidate werd ook een vals werkattest beloofd.

De undercoverjournaliste stapte als zogezegde kandidaat-migrant in het systeem en maakte vanuit Moskou via Parijs de busreis naar België. Aan de Schengenzone was er politiecontrole maar dit leverde geen probleem op. In België had de kandidate een afspraak met de lokale begeleider die haar in contact bracht met de Belgische advocaat. De advocaat zou jarenlang gewerkt hebben in de asieladministratie en hierdoor iedereen kennen en op de hoogte zijn van alle achterpoortjes binnen de asielprocedure.

Bij de afspraak met de advocaat begon die ter plaatse een nieuw levensverhaal te verzinnen voor de kandidate, dat ze uit het hoofd moest leren. Daarbij moest ze op internet nog wat extra informatie opzoeken om haar levensverhaal nog wat meer op te bouwen en realistischer te maken.

Naast het verzonnen levensverhaal drukte de advocaat op het belang van de aanwezigheid van echte of valse documenten. De kandidate kreeg het dwingend advies om via de lokale begeleider valse documenten te kopen, die ze dan ook bestelde. Dat koste haar 800 euro extra. De documenten werden haar later door de advocaat geleverd. Ze bestonden uit “een papier van de rechtbank”, een geboortebewijs en een rijbewijs.

De kandidate werd voor haar asielaanvraag driemaal ondervraagd door de bevoegde instanties. De interviews duurden telkens ongeveer twee uur. Ongeveer een maand na het eerste interview kreeg de kandidate een negatieve beslissing en kreeg ze het bevel om het grondgebied binnen de vijf dagen te verlaten.

Daarop maakte de kandidate opnieuw een afspraak met de advocaat. Deze stelde dat er opnieuw documenten nodig waren die moesten aantonen dat ze ter plaatse bij hun aankomst geen middelen van bestaan zou hebben. Uiteraard kon dit enkel geleverd worden wanneer er nogmaals opnieuw betaald werd. Bij elke nieuwe consultatie vroeg de advocaat een bedrag van 500 euro aan de kandidate.

Uiteindelijk liep het beroep van de asielprocedure ook uit op een negatieve beslissing en moest de kandidate het Belgisch grondgebied verlaten.